

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Eilandsraadbesluit van 15 OKT 2019, nr 1.
(archiefnr. 2019011487)

DE EILANDSRAAD VAN HET OPENBAAR LICHAAM BONAIRE

overwegende:

dat het wenselijk is dat de eilandsraad de jaarrekening 2018 van de stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vaststelt;

gelet op:

artikel 54, zesde lid, sub d, Wet Primair Onderwijs BES;

HEEFT BESLOTEN:

de jaarrekening 2018 van de stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van, 15 OKT 2019

De eilandsraad van het openbaar lichaam Bonaire,

De voorzitter,

de eilandgriffier, wvd.

Afschrift dezes te zenden aan:
Bestuurscollege, S&Z, Fin, JAZ en CFT.

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Samenleving & Zorg/afdeling E&W

Griffie ER Bonaire	
Ingek.:	SEP 03 2019
Volgnummer:	2019009906
Griffier:	Uitv.:

Aan: de leden van de Eilandsraad van
het openbaar lichaam Bonaire
d.t.k.v. de eilandgriffier
De heer W.A. Cecilia MBA

Uw brief van:
Ons nummer: 2019009894
Datum: - 4 SEP 2019
Betreft: jaarrekening 2018 van de
stichting Openbaar Onderwijs
Bonaire

Geachte leden van de eilandsraad,

De Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire biedt hun jaarrekening 2018 aan ter vaststelling en instemming van de eilandsraad.

Conform artikel 54, zesde lid, sub d, van de Wet Primair Onderwijs BES dient de eilandsraad deze jaarrekening vast te stellen.

De afdeling Financiën heeft in samenwerking met de directie Samenleving en Zorg de jaarrekening beoordeeld en heeft geen commentaar of opmerkingen. U wordt derhalve voorgesteld de betreffende jaarrekening conform bijgaand concept besluit vast te stellen.

Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,
de gezaghebber

de eilandsecretaris

Bijlagen: jaarrekening 2018 stichting OOB, concept besluit Eilandsraad

Cc.: S&Z; Fin; JAZ, CFT

Correspondentieadres

Kaya Grandi 51 | Kralendijk, Bonaire C.N.
Tel. (+599) 717-5330 | Fax. (+599) 717-8416
www.bonairegov.com

Verzoeken bij beantwoording van deze brief datum, nummer en onderwerp te vermelden

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
Bonaire
2018

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

IBDO

BDO A.V.
Partij voor
waarmerkingsdoeleinden

Inhoud

1 Bestuursverslag	3
2 Jaarrekening	35
2.1 Balans per 31 december 2018	36
2.2 Staat van baten en lasten over 2018	38
2.3 Kasstroomoverzicht over 2018	39
2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018 en staat van baten en lasten over 2018	40
2.5 Toelichting bij de posten van de staat van baten en lasten 2018	48
2.6 Verantwoording van aanvullende subsidies op basis van de Wet overige OCW Subsidies (WOOS)	52
2.7 Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders	53
3 Overige Gegevens	54
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54

1 Bestuursverslag

2 Voorwoord

Met dit jaarverslag legt de algemeen directeur die het College van Bestuur vormt verantwoording af aan de Raad van Toezicht, de medewerkers, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire en andere belanghebbenden over de ontwikkelingen en de behaalde resultaten in het jaar 2018. Na vaststelling van dit jaarverslag door de Raad van Toezicht, na instemming van de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire wordt dit document gepubliceerd op de website www.stichtingooob.com.

Dit jaarverslag informeert u over het algemene beleid van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (OOB). In het jaarverslag worden de activiteiten genoemd die in 2018 zijn ondernomen om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en waar mogelijk te verbeteren, om doelen die gesteld zijn te verwezenlijken en de ontwikkeling van het onderwijs te verbeteren.

De basis blijft de kwaliteit van ons onderwijs. We hebben kunnen vaststellen dat het onderwijs bij OOB voldoet aan de basiskwaliteit. De beide scholen Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante hebben de basiskwaliteit van haar onderwijs geconsolideerd.

Drs. Saby de Bies
Algemeen directeur

1. Jaarverslag Raad van Toezicht OOB

Binnen Stichting OOB en de voor de stichting geldende statuten en reglementen functioneert een Raad van Toezicht (hierna RvT).

De RvT heeft tot taak om vanuit een maatschappelijke verantwoordelijkheid toe te zien op de strategie en het beleid van de algemeen directeur en de algemene gang van zaken binnen de stichting.

De RvT adviseert (gevraagd en ongevraagd) de algemeen directeur, fungeert als klankbord en vervult de werkgeversrol voor de algemeen directeur. Bij de vervulling van hun taak richten de toezichthouders zich naar het belang van de organisatie.

1.1 Samenstelling Raad van Toezicht

De RvT bestaat uit vijf personen. Binnen de RvT zijn alle relevante kennisvelden, deskundigheden en externe netwerken vertegenwoordigd. Elk lid van de RvT is een generalist die een specialisme meebrengt.

Per 31 december 2018 maken de volgende leden deel uit van de RvT:

	Kennisveld:
Dhr. B.R. Pourier (voorzitter)	Onderwijskunde
Mw. M.M.A. van Lieshout (secretaris)	Juridische zaken
Mw. G.S. Timp-Silberie (penningmeester)	Financiën
Mw. S.E. Martinus-Francees (lid)	Sociaal maatschappelijke zaken
Mw. R.D.R. Tweed (lid)	Human Resource

Rooster van aftreden:

	Benoemingsdatum:	Benoemd tot:	Termijn:
Dhr. B.R. Pourier (voorzitter)	19-12-2012	19-12-2020	Tweede
Mw. M.M.A. van Lieshout (secretaris)	19-12-2012	19-12-2020	Tweede
Mw. G.S. Timp-Silberie (penningmeester)	27-05-2013	27-05-2021	Tweede
Mw. S.E. Martinus-Francees (lid)	01-10-2014	01-10-2022	Eerste
Mw. R.D.R. Tweed (lid)	*		

*Nog officieel te benoemen door het eilandsraad.

De voorzitter, secretaris en penningmeester zijn alle drie aan hun tweede termijn, Mw. Francees is in afwachting van haar herbenoeming door de eilandsraad, alvast gestart met haar tweede termijn op 1 oktober 2018. De benoeming is doorgaans voor de periode van 4 jaar. Mw. Kuipers (lid) is per 1 november 2018 afgetreden als lid van de RvT, ontslag aan mw. Kuipers is verleend op eigen verzoek. Ook mw. Tweed is in afwachting van de officiële benoeming door de eilandsraad alvast begonnen aan haar eerste termijn.

1.2 Werkzaamheden Raad van Toezicht

1.2.1 Bijeenkomsten

De RvT en de algemeen directeur vergaderden in 2018 vijfmaal voor de reguliere vergaderingen. De vergaderingen werden voorbereid door de voorzitter van de RvT en de

algemeen directeur, waarbij ook gelegenheid was om algemene beleidsaangelegenheden en ad hoc vraagstukken aan de orde te stellen, ieder binnen de eigen verantwoordelijkheid.

De vergadercyclus van de RvT ligt vast en wordt bepaald door de begroting, tussentijdse financiële rapportages, financiële jaarrekening en het bestuur verslag. Naast deze vergadercyclus heeft de RvT de algemeen directeur bijgestaan met raad terzijde op juridisch, financieel, personeel, sociaal maatschappelijk en onderwijskundig gebied.

1.2.2 Code "Corporate Governance Bonaire" en de code "Goed bestuur in het Primair Onderwijs".

Stichting OOB committeert zich zoals vastgesteld in het RvT-overleg van 16 februari 2016 aan de beide codes "Corporate Governance Bonaire" en "Goed bestuur in het Primair Onderwijs".

Het Openbaar Lichaam Bonaire heeft Stichting OOB opgericht met inachtneming van de Code "Corporate Governance Bonaire". De statuten zijn conform deze code opgesteld, dat betekent dat rekening is gehouden met de maatschappelijke ontwikkelingen inzake degelijk onderwijsbestuur: evenwicht tussen verticale (ouders en belanghebbenden) en horizontale verantwoording (bijvoorbeeld inspectie) en een functiescheiding bestuur en intern/extern toezicht. De organisatiestructuur is opgesteld aan de hand van het Raad van Toezicht model.

De leden van de RvT zijn benoemd door de eilandsraad aan de hand van de door de eilandsraad voorafgaande vastgestelde profielschets met dien verstande dat twee leden worden benoemd op bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken scholen. De stichting wordt bestuurd door een algemeen directeur die het College van Bestuur vormt onder toezicht van de RvT.

Een vrij nieuwe organisatiestructuur voor Bonaire, functiescheiding tussen bestuur en intern toezicht dat ook een vereiste is conform de code "Goed bestuur in het Primair Onderwijs". Dat is ook de reden dat wij ons nog steeds professionaliseren op dit gebied.

1.2.3 Professionaliseringsagenda

De leden van de Raad van Toezicht hebben in 2018 een scholing risicomanagement gedaan, dit in het kader van het professionaliseringstraject van de raad van toezicht. Voor 2019 staat nog geen professionaliseringsbijeenkomst gepland voor de RvT.

1.2.4 Strategisch beleid

In 2018 is ook het strategisch beleidsplan 2017-2019 als uitgangspunt genomen. De input voor dit plan is aangedragen door de RvT, de algemeen directeur in samenwerking met diverse geledingen binnen Stichting OOB en externe stakeholders.

De algemeen directeur heeft in samenwerking met de beide schoolleiders in 2016 een concept strategisch beleidsplan opgesteld. Dit plan is uitvoerig besproken met de verschillende stakeholders. De RvT heeft na instemming van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad op 15 december 2016, het strategisch beleidsplan 2017-2019 op 24 januari 2017 vastgesteld. Het plan wordt jaarlijks geëvalueerd met input uit de kwartaalrapportages van de algemeen directeur.

1.2.5 Financiën

Op 12 juni 2018 heeft de RvT de jaarstukken 2017 vastgesteld en ondertekend. Alvorens deze goedkeuring te verlenen heeft de RvT zich door de accountant laten informeren over zijn bevindingen.

De meerjarenbegroting 2019-2022 is uitvoerig besproken met de algemeen directeur in het RvT-overleg van 28 augustus 2018. De meerjarenbegroting 2019-2022 is in lijn met het strategisch beleidsplan 2017-2019. De RvT heeft de meerjarenbegroting 2019-2022 vastgesteld in het RvT-overleg van 28 augustus 2018. Naar aanleiding van een fout in de leerlingentelling is deze weer ingetrokken en gerevisieerd, de definitieve meerjarenbegroting is geaccordeerd in de vergadering 18 december 2018 en ter accordering verstuurd naar het Openbaar Lichaam Bonaire.

Op 18 december 2018 heeft het openbaar lichaam middels een schrijven de jaarrekening 2017 van stichting OOB vastgesteld.

1.2.6 Werkgeversrol

In maart 2018 is een nieuw algemeen directeur voor de Stichting OOB benoemd. De kandidaat is op 15 mei 2018 in functie getreden. Voor de periode van 15 mei 2018 tot en 20 augustus 2018 heeft de RvT een inwerk periode geaccordeerd. Tijdens deze periode fungeerde de voormalige algemeen directeur als begeleider en was er een dubbele last in de salarispost van algemeen directeur. De voormalige directeur trad per 31 augustus 2018 officieel uit dienst.

Voor de beloning van de algemeen directeur in het Primair Onderwijs wordt het Functieboek samenwerkende scholen voor primair onderwijs Bonaire aangehouden (19 maart 2016), schaal 13.

1.2.7 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

In 2018 hebben er drie gesprekken plaatsgevonden met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR) en de RvT. Twee gesprekken waren de regulier geplande gesprekken en de laatste was een buitengewone vergadering waar de RvT de GMR op de hoogte stelde van een kritieke situatie binnen de stichting, dit volgens de recht van inlichting conform het convenant getekend op 1 augustus 2015.

Daarnaast vergadert de GMR regelmatig met de algemeen directeur, de punten die naar voren worden gebracht door de GMR worden of besproken met of medegedeeld aan de RvT afhankelijk van de aard.

De RvT heeft met de GMR afgesproken dat indien nodig tussentijds altijd contact met elkaar opgenomen kan worden.

Namens de Raad van Toezicht

Dhr. B.R. Pourier
Voorzitter

Mevr. G.S. Timp-Siberie
Penningmeester

Mevr. M.M.A. van Lieshout
Secretaris

S. Martinus

Mevr. S.E. Martinus-Francees
Lid

Mevr. R.D.R Tweed
Lid

2. Kerngegevens en kernactiviteiten

2.1 Kerngegevens

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (OOB)
Algemeen directeur: Drs. Saby de Bies
Hanchi Amboina 2
Antriol Pariba, Bonaire
Caribisch Nederland

2.2 Kernactiviteiten

2.2.1 Taakopvatting College van Bestuur

De uitgangspunten voor de wijze van besturen van het openbaar onderwijs van Bonaire zijn:

De algemeen directeur die het College van Bestuur vormt bestuurt de stichting onder toezicht van de Raad van Toezicht. Dit houdt onder meer in dat de algemeen directeur verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van de stichting, de strategie en het beleid. De toezichthouder is een intern en onafhankelijk orgaan binnen de stichting dat er op toeziet dat het doel van stichting OOB wordt gerealiseerd door toedoen van de algemeen directeur. De algemeen directeur is bevoegd gezag en stuurt op onderwijskwaliteit via de directeuren van de scholen, de toezichthouder ziet toe op onderwijskwaliteit via de algemeen directeur.

De algemeen directeur houdt bij haar beleidsvorming rekening met het organisatiebelang in relatie tot de maatschappelijke functie van de stichting en maakt een evenwichtige afweging van de belangen van allen die bij de stichting betrokken zijn.

De algemeen directeur is zich bewust van haar verantwoordelijkheid, maatschappelijke positie en voorbeeldfunctie en zal uit dien hoofde geen handelingen verrichten of nalaten die de reputatie van de stichting schaden. De algemeen directeur bevordert dat medewerkers van de stichting zich eveneens volgens deze norm gedragen.

2.2.2 Missie/visie

Onze missie en visie voor de periode 2017-2019 zijn:

Missie

Stichting OOB biedt openbaar onderwijs aan kinderen in de leeftijd van 4 tot en met 12 jaar, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. Vanuit onze gezamenlijke verantwoordelijkheid en zorgplicht bieden we openbaar onderwijs vanuit het perspectief van het kind: talenten vergrotend en maximale kansen biedend.

Visie

Het openbaar onderwijs biedt leerlingen ruimte om te leren en zich te ontwikkelen ter voorbereiding op deelname in de pluriforme samenleving. Het openbaar onderwijs draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden.

3. Juridische structuur

Stichting OOB is sinds 1 februari 2013 verantwoordelijk voor het openbaar onderwijs bij Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante. Per 1 augustus 2015 zijn de namen van beide scholen gewijzigd: Kolegio Rayo di Solo was voorheen Kolegio Reina Beatrix en Kolegio Strea Briante was de Watapanaschool. De eilandsraad heeft goedkeuring voor de wijziging van de namen verleend op 25 oktober 2016. Uiteindelijk is deze goedkeuring bekrachtigd met een statutenwijziging die op 27 januari 2017 bij de notaris is gepasseerd. In dit bestuursverslag worden de namen Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante aangehouden voor boekjaar 2018.

Deze twee openbare scholen vielen voor 1 februari 2013 onder verantwoordelijkheid van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB). OLB heeft in 2012 besloten de scholen te verzelfstandigen. Op 19 november 2012 is daarom in opdracht van het OLB, Stichting OOB opgericht.

Stichting OOB is statutair gevestigd te Bonaire. Juridisch gezien is Stichting OOB een stichting en staat als zodanig ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Bonaire onder nummer: 8241: Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire.

4. Organisatiestructuur

4.1 Rol RvT

De RvT is verantwoordelijk voor:

- Het bewaken van het doel en de grondslag van de stichting zoals verwoord staat in de statuten;
- Werkgeversrol voor de algemeen directeur;
- Het adviseren van de algemeen directeur;
- Goedkeuren van besluiten betreffende samenwerking, fusie en overname;
- Goedkeuren van het strategisch beleid;
- Goedkeuren van de begroting en de jaarrekening;
- Benoemen van de accountant.

4.2 Algemeen directeur

De algemeen directeur die legt periodiek verantwoording af over het gevoerde beleid aan de RvT.

De organisatie wordt geleid door een algemeen directeur, met een beperkte algemene en secretariële ondersteuning van de office managers van de beide scholen. De directeuren van de scholen bieden advisering en ondersteuning op de beleidsterreinen. De IKC-coördinator adviseert de algemeen directeur over de samenwerking met de kinderopvang. Deze functie is nieuw binnen de organisatie en is belangrijk voor de realisatie van de toekomstplannen van het eilandgebied Bonaire, zoals omschreven in het programma Bes(t) for Kids.

De algemeen directeur en de directeuren van de scholen zijn in het Centraal Directie Overleg gericht op het scheppen van voorwaarden waardoor de leerkrachten en ondersteuners de gewenste resultaten kunnen bereiken.

De algemeen directeur bepaalt de beleidskaders en mandateert de uitvoering aan de directeuren.

Organogram:

De kracht van ons onderwijs wordt gevormd in de scholen. De beide scholen hebben in 2015 een schoolontwikkelingsmodel opgesteld voor de periode 2015-2019. Daarbij zijn de volgende vijf onderwerpen als uitgangspunt genomen:

- Directe instructiemodel, handelings- en opbrengstgericht werken;
- De veilige school;
- Taal;
- Rekenen;
- ICT.

Rekening houdend met de specifieke ontwikkelingen binnen de scholen hebben zij nagedacht over de invulling van deze onderwerpen met als doel goed onderwijs aan te kunnen blijven bieden en zich verder te professionaliseren.

4.3 Partners

De samenwerking met verschillende partners op Bonaire hebben we in 2018 gecontinueerd. Belangrijkste ontwikkelingen op dit terrein:

- Subsidieaanvraag samenwerkende scholen Taalbeleidskaders PO en VO Bonaire, deze subsidie is toegekend en de samenwerkende scholen hebben stappen ondernomen voor de realisatie;
- Op weg naar UNI-VERSO (integraal kind centrum): samenwerking met Stichting Kuido Professional pa Mucha, vanuit beide stichtingen is er een coördinator aangesteld belast met de dagelijkse gang van zaken en advisering aan de leiding;
- Gezonde school, Openbaar Lichaam Bonaire;
- Deelname samenwerkingsverband Bonaire, zitting in het algemeen bestuur van Stichting Expertisecenter Onderwijs Zorg Bonaire.

Stichting OOB is sinds 18 januari 2016 ook lid van de PO-raad.

In 2018 heeft ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het Openbaar Lichaam Bonaire in het kader van de huisvesting, toegangswegen schoolgebouwen, ontwikkeling integraal kind centrum, 4-jarigen beleid, begroting en jaarrekening. Contact- en overlegmomenten zijn er ook met Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), Inspectie van het Onderwijs en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

4.4 Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR)

De GMR heeft haar huishoudelijk reglement op 21 maart 2016 vastgesteld. Per 31 december 2018 bestaat de GMR uit de volgende personen:

Namens de ouders	Namens het personeel
Mw. Belinda Coffi (voorzitter)	Dhr. Jose Molina (secretaris)
Mw. Jolinda Duncan	Mw. Jeanne Goeloe
Mw. Joanny Trinidad	

De GMR heeft in 2018 een nieuw lid voor het ouder deel van de GMR geworven, volgens het convenant moet de ouder en personele deel altijd in balans zijn. De GMR is nog bezig met werving voor het personele deel.

In november 2018 heeft de GMR een informatieavond gehouden met als thema gedrag, leer en sociaal emotionele problemen.

5. Onderwijskundige ontwikkelingen

5.1 Kwaliteitsbeleid

De algemeen directeur en de scholen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het geleverde onderwijs. Hierdoor neemt het interne kwaliteitsbeleid een steeds belangrijker plaats in. Het Parnassys leerling administratie- en volgsysteem geeft inzicht in de opbrengsten en maakt sturen op de onderwijskwaliteit mogelijk.

Over de resultaten en de kwaliteit moet verantwoording worden afgelegd aan de ouders en aan de overheid via de Inspectie van het onderwijs. De Inspectie van het onderwijs heeft in 2015 de basiskwaliteit toegekend aan Colegio Rayo di Solo. In april 2016 heeft ook Colegio Strea Briante haar basiskwaliteit behaald. In november 2016 heeft de Inspectie van het onderwijs vastgesteld dat de beide scholen de basiskwaliteit van het onderwijs hebben geconsolideerd. In 2017 hebben voortgangsgesprekken met de inspectie van het onderwijs plaatsgevonden. In maart 2018 zijn de beide scholen weer bezocht voor een kwaliteitsonderzoek dat met een positief resultaat is afgesloten. Op basis van het schoolplan 2015-2019 hebben de beide scholen ieder hun beleidsvoornemens uitgewerkt in een jaarplan. Daarbij is rekening gehouden met de resultaten uit voorgaande jaren op het gebied van onderwijsontwikkeling en leeropbrengsten.

Tijdens het directieoverleg dat een keer in de twee weken plaats heeft gevonden in 2018 heeft de algemeen directeur samen met de directeuren de voortgang van de schoolontwikkelingen en de leeropbrengsten besproken.

De directeuren leggen hierover elke maand ook schriftelijke verantwoording af aan de algemeen directeur. De algemeen directeur verwerkt deze gegevens vervolgens in een kwartaalrapportage voor de RvT.

In 2018 is gebruik gemaakt van het Cito toetsen 3.0 als methode onafhankelijke toets ter bewaking van de kwaliteit en is gekozen voor de IEP eindtoets van Bureau ICE. Met uitzondering van de Pelikaan, nemen alle PO scholen op Bonaire deze toets af in 2018.

5.2 Scholing

In 2018 is er veel aandacht besteedt aan scholing en ontwikkeling gericht op de vijf onderwerpen die in de schoolplannen als uitgangspunt worden genomen:

- Directe instructiemodel, handelings- en opbrengstgericht werken;
- De veilige school;
- Taal;
- Rekenen;
- ICT.

In het kader van ICT, pedagogisch en didactisch handelen en IKC is een groep van 5 personeelsleden voor anderhalve week naar Nederland geweest in oktober 2018. Dit werkbezoek was erop gericht inzichten op te doen in de genoemde gebieden. Tijdens dit bezoek is ook een tweedaagse training gevolgd in het gebruik van ICT in het onderwijs. Een drietal personeelsleden heeft de cursus Technology in the Classroom geboden door de UoC gevolgd, twee van de drie heeft deze met succes afgerond.

Maandelijks zijn er collegiale consultaties, waarbij verschillende thema's aan bod komen. Een wederkerig thema is Conscious Discipline. De bedrijfshulpverleners hebben uiteraard hun herhalingslessen gevolgd om hun kennis en vaardigheden op te frissen in geval van noodgevallen. Ook is er een groep nieuwe bedrijfshulpverleners opgeleid.

5.3 Onderwijs en ICT

Met de verhuizing naar de nieuwe huisvesting van Colegio Rayo di Solo zijn de beide scholen sinds augustus 2017 samen gehuisvest op één terrein. Dat heeft het mede mogelijk gemaakt dat de beide scholen gebruik kunnen maken van een gezamenlijke server.

Dat betekent dat alle lokalen momenteel zijn voorzien van 4 Ncomputers en een Prowise bord of een Epson beamer. Op deze manier kunnen alle leraren gebruik maken van de ondersteunende software bij de verschillende methodes.

ICT-programma's waar we een licentie voor hebben zijn:

- Logo 3000 (een programma voor woordenschatonderwijs)
- Pamassys (leerlingvolg- en administratiesysteem)
- KIJK (volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen van groep 1 en 2)
- ZIEN (volgsysteem voor de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen van groep 3 t/m 8)
- Nieuwsbegrip (programma voor begrijpend lezen)
- Alles telt (ondersteunend aan de rekenmethode Alles telt)
- Gynzy (digitale leeromgeving met tools voor leraren en oefeningen voor leerlingen)
- Makkie-om-te-maken (projectlessen voor 3d-printen)

In 2018 heeft stichting OOB de stap gezet naar Office 365 for education. De overstap biedt de mogelijkheid om in de toekomst mogelijkerwijs af te stappen van servers en volledig in de cloud te gaan werken. Ook is er een zekere kostenbesparing, daar de mailserver voor onderwijs gratis is. In principe zijn ook de office programma's in de cloud gratis.

6. Personeel

6.1 Organisatieontwikkeling

Stichting OOB is sinds de start, 1 februari 2013 enorm gegroeid. Dit is enerzijds het gevolg van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs vanuit het Openbaar Lichaam Bonaire en anderzijds door de toename in leerlingenaantal.

Gezien de huidige ontwikkelingen is de verwachting dat het leerlingenaantal de komende periode gelijk zal blijven aan de prognose (P) zoals opgenomen voor het jaar 2019. Door een goede personeelsplanning kan de ontwikkeling adequaat in de hand worden gehouden.

Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal FTE's op de jaarlijkse peildatum van 1 januari zien gedurende de laatste jaren. Met de kanttekening dat de cijfers van de jaren 2019 en 2020 prognoses zijn.

OOB	2015	2016	2017	2018	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	289	319	394	385	385	385	385
Aantal medewerkers / FTE	43/43	46/46	49/49	56/55.5	57/56	57/56	57/56
Alg. dir. / College van Bestuur	1	1	1	1	1	1	1
Directie	2	2	2	2	2	2	2
Leerkrachten	27	23	25	26	26	26	26
Intern begeleider			2	2	2	2	2
Onderwijsassistenten	7	11	11	17	17	17	17
Orthopedagoog		1	1		1	1	1
Office managers	2	2	2	2	2	2	2
IKC-coördinator				1	1	1	1
Onderhoudsman	1	1	1	1	1	1	1
Interieurverzorgsters	3	4	4	4	4	4	4

De leerling prognoses zijn hieronder weergegeven. De verwachting is dat het leerlingen aantal voor de komende jaren gelijk zal blijven. Dit heeft ook te maken met de huisvesting. Vanaf augustus 2017 zijn de beide scholen definitief gevestigd op hun locatie. Ondanks de locatie is er in 2018 toch begonnen met een extra klas bij Kolegio Strea Briante, deze klas is gehuisvest in de bibliotheek van de school. Met de start van deze klas is de stichting nu wel aan maximale capaciteit. Uitgaande van deze locaties kunnen we nog wel de leerlingen huisvesten onder de kolommen 2019, 2020 en 2021 als prognose (P), voor Kolegio Strea Briante geldt dat de prognose ook de maximale capaciteit is.

Telling 1 oktober	Brinnr	2015	2016	2017	2018	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Kolegio Rayo di Solo	30GP	289	319	327	311	311	311	311
Kolegio Strea Briante	30GT	52	67	67	74	74	74	74
Totaal		341	386	394	385	385	385	385

6.2 Leeftijdsopbouw

De gemiddelde leeftijd per 1 januari 2018 van ons personeel is 44, dit is gelijk aan de gemiddelde leeftijd bij aanvang op 1 februari 2013. Het is wel gemiddeld drie jaar meer dan de gemiddelde leeftijd per 1 januari 2018. In 2017 is de beslissing genomen om af te zien van aspirant leerkrachten, omdat dit niet het gewenste resultaat leverde. In 2018 was ook de schaarste onder leerkrachten bij stichting OOB voelbaar, de stichting kon moeilijk aan geschikte kandidaten komen. Het tekort in Europees Nederland en op de eilanden blijft een probleem bij het vinden van krachten. Werving uit Europees Nederland is problematisch, omdat de taal een struikelblok blijft. Om de vacatures te vullen heeft de stichting een aantal (bijna) gepensioneerde krachten in dienst genomen. De stichting blijft afhankelijk van de toevoer van LOFO of aanwinst uit het buitenland. Onderstaande tabel geeft de leeftijdsopbouw per 1 januari 2018 weer.

	Aantal man	Aantal vrouw	Aantal medewerkers	Percentage
Jonger dan 21	0	0	0	0%
21-29	3	10	13	23%
30-39	1	12	13	23%
40-49	2	6	8	14%
50-59	1	13	14	25%
61-65	1	5	6	11%
66 en ouder	0	2	2	4%
Totaal	8	48	56	100%

Per 31 december 2018 waren er 56 medewerkers in dienst bij Stichting OOB waarvan:

Mannen: 8
Vrouwen: 48

6.4 Einde dienstverband

In 2018 hebben 13 medewerkers Stichting OOB verlaten:

- 3 medewerkers namen ontslag op eigen verzoek;
- 1 medewerker had de pensioengerechtigde leeftijd bereikt;
- 9 medewerkers zijn vanwege het bereiken van de einddatum van de arbeidsovereenkomst uit dienst getreden.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

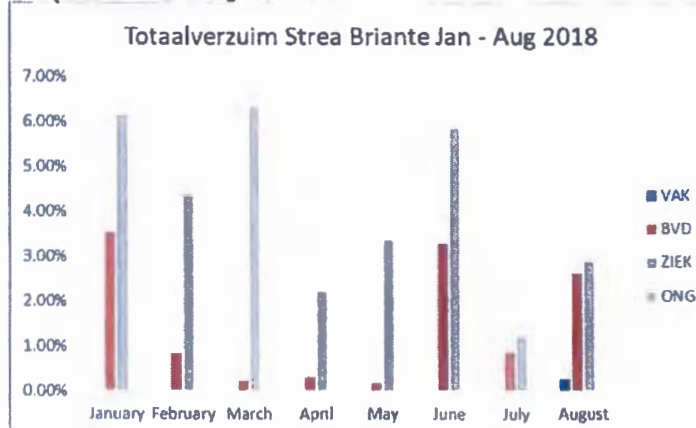
IBDO

BDC B.V.

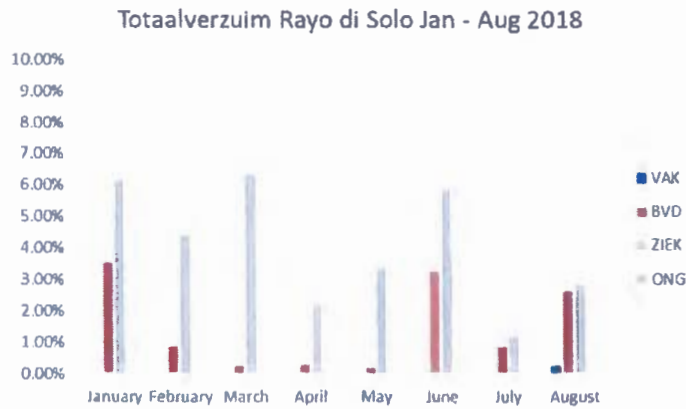
Amptelijk
waarmakingsdoeleinden

6.5 Ziekteverzuim

In deze verzuimanalyse is per maand per school het verzuim gemeten over het kalenderjaar 2018. In september 2018 is er besloten om het verzuim anders te registreren en een nadere uitsplitsing te doen naar lang verzuim, kort verzuim, ongeoorloofd verzuim en bijzondere vrijstelling van dienst.

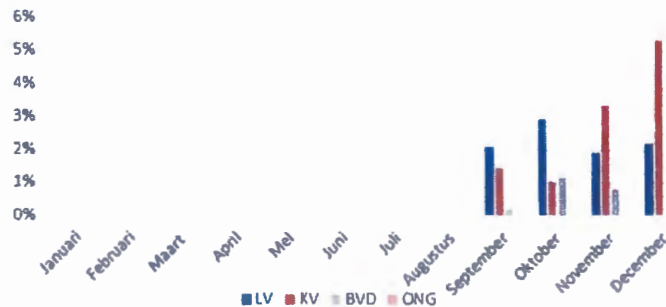

Figuur 1: totaalverzuim Kolegio Strea Briante van januari t/m juni 2018 per categorie

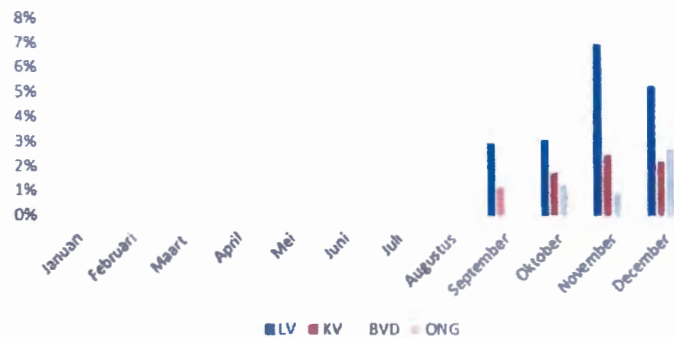
Figuur 2: totaalverzuim Kolegio Rayo di Solo van januari t/m juni 2018 per categorie

Totaalverzuim Strea Briante sept - dec 2018

Figuur 3: verzuim Kolegio Strea Briante van september t/m december 2018 per categorie

Totaalverzuim Rayo di Solo sept - dec 2018

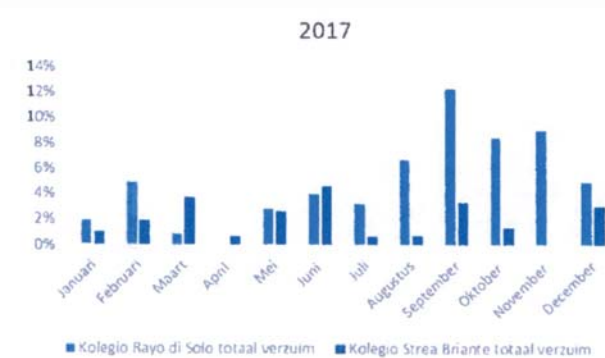

Figuur 4: verzuim Kolegio Rayo di Solo van september t/m december 2018 per categorie

In 2018 had Kolegio Rayo di Solo een gemiddeld verzuimpercentage van 6.59% per maand, 2.08% hiervan was bijzondere vrijstelling van dienst. Bij Kolegio Strea Briante lag dit percentage beduidend lager, het verzuimpercentage was 4.07%, waarvan slechts 0.61% bijzondere vrijstelling van dienst.

Voor Kolegio Strea Briante lag vooral aan het begin van het kalenderjaar het verzuim hoog, voornamelijk door ziekte. Kolegio Rayo di Solo toont een wisselend patroon met een piek in november, dit was voornamelijk het lang verzuim van vijf aaneengesloten

dagen of meer. Bij Kolegio Rayo di Solo zat één medewerker permanent in de ziektewet, een medewerker had een ongeval gehad en een medewerker zat in een re-integratie traject. In het verzuimonderzoeksrapport van DUO¹ wordt een onderscheid gemaakt tussen ziekteverzuim en overige verzuim. Het ziekteverzuim van Strea Briante is 3.41% dit is veel lager dan het landelijke gemiddelde voor Europees Nederland in 2017 (6.7%), die van Kolegio Rayo di Solo is 4.47% ook lager dan het landelijke gemiddelde voor Europees Nederland in 2017 (6.0%). Voor overig verzuim is het gemiddelde van Kolegio Strea Briante 0.66% en die van Kolegio Rayo di Solo 2.12%, beide liggen beneden het landelijke gemiddelde voor Europees Nederland in 2017, zijnde respectievelijk 3.5% voor speciaal basis onderwijs en 3.9% voor primair onderwijs. In vergelijking met 2017 zijn de verzuimpercentages op beide scholen gestegen. Deze waren respectievelijk 5% en 2% voor Kolegio Rayo di Solo en Kolegio Strea Briante.

Figuur 5: kengetallen verzuim 2017 Stichting OOB

Sinds 2015 hebben we een protocol ziekteverzuim ingevoerd. Met de invoering van dit protocol zijn we ook een samenwerking aangegaan met een bedrijfsarts. De medewerkers dienen zich op de 4^e ziektedag te melden bij de bedrijfsarts. De bedrijfsarts informeert vervolgens de leidinggevende over zijn bevindingen, doch nimmers de medische gegevens. Daarnaast is er eenmaal per kwartaal een sociaal medisch overleg tussen de bedrijfsarts en de algemeen directeur om de voortgang te bespreken.

6.6 Klachtenregeling

Stichting OOB is aangesloten bij de Klachtencommissie Onderwijs BES. In eerste instantie kan men de interne klachtenregeling doorlopen. Indien dit niet tot de gewenste oplossing leidt, kan men zich wenden tot de Klachtencommissie Onderwijs BES. In het jaar 2018 zijn er geen klachten ingediend.

¹ Dekker, M. & Schaacke, J. (2018). Verzuimonderzoek PO en VO 2017. Retrieved from: <https://www.vervangingsfonds.nl/themas/kennisdeling/felten-en-cijfers/verzuimcijfers>

7. Huisvesting

7.1 Verhuizingen

In juli 2017 is de renovatie van Kolegio Rayo di Solo afgerond. In augustus 2017 hebben daarom beide scholen intrek genomen in de gehele locatie aan de Hanchi Amboina 2 en 2c. In mei 2018 is de officiële opening van het nieuwe gebouw van Kolegio Rayo di Solo gevierd. We hebben de groepen van de beide scholen samen ingedeeld op onder-, midden- en bovenbouw. Enerzijds heeft dat te maken met het ruimtegebrek bij Kolegio Strea Briante anderzijds heeft het te maken met onze onderwijskundige visie.

In 2013 hebben we namelijk een strategische oriëntatie uitgevoerd van de totale leerlingenpopulatie van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire. Vanuit deze oriëntatie hebben we de keuze gemaakt om ons onderwijs in te delen in 3 leerroutes. Leerroute 1 en 2 bij Kolegio Rayo di Solo en leerroute 3 bij Kolegio Strea Briante. Vanaf de onderbouw krijgen de leerlingen dezelfde lesstof aangeboden, vanaf groep 5 wordt daar een splitsing in aangebracht op basis van de behoefte van de leerlingen. Door locaties, voorzieningen en expertise met elkaar te delen kunnen we een optimaal onderwijsaanbod bieden.

De nieuwe huisvestingen van de beide scholen zijn een verschil van dag en nacht met de oude locaties. Dit verschil draagt enorm bij aan een goede onderwijsontwikkeling bij de leerlingen, maar ook aan het welbevinden van het personeel.

7.2 Onderhoud

Kolegio Rayo di Solo is in juli 2017 opgeleverd. Dat betekent dat voor deze school de onderhoudstermijn van 1 jaar is ingegaan als verantwoordelijkheid van de aannemer. Vanaf juli 2018 komen de kosten van het klein onderhoud voor eigen rekening van de stichting.

Voor Kolegio Strea Briante geldt dat het klein onderhoud al sinds 2017 voor rekening van de stichting is.

Het was de bedoeling om in afstemming met het Openbaar Lichaam Bonaire een onderhoudsplan op te stellen. Het wordt met enige regelmaat besproken met het Openbaar Lichaam Bonaire, maar tot op heden zijn er nog geen concrete acties uit naar voren gekomen.

8. Financiën

De begroting van 2018 is 22 november 2017 als onderdeel van de meerjarenbegroting 2018-2021 ingediend bij de Eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire. De Eilandsraad heeft de begroting op 29 mei 2018 vastgesteld waarop de begroting is ingediend bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

8.1 Financiële kengetallen

- Liquiditeitspositie

$$\text{Current ratio} = \frac{\text{Beperkte vlottende activa}}{\text{Kort vreemd vermogen}} = \frac{866,694}{783,290} = 1.11$$

Een gezonde waarde voor dit kengetal ligt boven de 1. Een goede liquiditeitsratio illustreert het vermogen van een organisatie om crediteuren tijdig (op korte termijn) te kunnen betalen.

Liquiditeit (Current ratio)	Realisatie OOB	Normering
2018	1.11	> 1.0
2017	1.15	> 1.0
2016	1.34	> 1.0
2015	1.26	> 1.0
2014	1.22	> 1.0
2013	1.37	> 1.0

De liquiditeit is op balansdatum afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Er zijn verschillende oorzaken. Een verklaring is het lage niveau aan investeringen en verbeterde rijksbijdragen die een positieve weerslag heeft op de liquiditeit.

- Solvabiliteit

$$\text{Solvabiliteit} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} * 100\% = \frac{765,523}{1,579,578} = 48\%$$

De solvabiliteit is de graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid en geeft aan of OOB aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De normering van de solvabiliteit is > 30%

Solvabiliteit	Realisatie OOB	Normering
2018	48%	> 30%
2017	61%	> 30%
2016	47,22%	> 30%
2015	39,96%	> 30%
2014	31%	> 30%
2013	40%	> 30%

Anders gezegd: "solvabiliteit" is de verhouding tussen het vreemd vermogen en het eigen vermogen op de balans. Wordt het eigen vermogen te klein, of zelfs negatief doordat er met verlies wordt gewerkt, dan zijn de vermogensverhoudingen verstoord. De solvabiliteit is dan onvoldoende om kredietverschaffers en leveranciers het nodige vertrouwen te geven. Dit betekent dat bij schuldeisers van de onderneming het signaal op rood gaat: zullen zij immers straks hun vorderingen niet kunnen innen.

- Rentabiliteit

Resultaat van de gewone bedrijfsvoering per jaar (resultaat gedeeld door de baten):

$$\text{Rentabiliteit} = \frac{-80,085}{2,987,212} = -2.68\%$$

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten.

Rentabiliteit	Realisatie OOB	Normering
2018	-2.68%	> 1%
2017	4%	> 1%
2016	1.33%	> 1%
2015	7.75%	> 1%
2014	2%	> 1%
2013	26%	> 1%

Hoewel we als OOB geen winstoogmerk hebben, is rentabiliteit een belangrijke indicator om waardevast eigen vermogen te blijven garanderen. De rentabiliteit over 2018 was negatief.

- Kapitalisatiefactor

Het ministerie hanteert de kapitalisatiefactor als kengetal om te signaleren of onderwijsinstellingen hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken (balanstotaal minus de gebouwen gedeeld door de totale baten).

$$\text{Kapitalisatiefactor} = \frac{1,579,578}{2,987,212} = 53\%$$

Kapitalisatiefactor	Realisatie OOB	Normering
2018	53%	< 36%
2017	48%	< 36%
2016	58,79%	< 36%
2015	70%	< 36%
2014	74%	< 36%
2013	54%	< 36%

De kapitalisatiefactor van 54% ligt hoger ten opzichte van vorig jaar en nog steeds boven de norm van 36%. De reeds uitgevoerde investeringen zijn voor lange termijn getroffen en het streven van OOB is om de norm van 36% te behalen.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

8.2 Staat van baten en lasten

	2018		2017	
	USD	USD	USD	USD
Baten				
3.1 Rijksbijdrage	2,983,998		2,808,686	
3.2 Overige overheidsbijdragen	0		70,000	
3.3 Overige baten	3,214		39,392	
Totaal baten		2,987,212		2,918,078
Lasten				
4.1 Personeelslasten	2,600,477		2,408,352	
4.2 Afschrijvingen	83,188		2,544	
4.3 Huisvestingslasten	123,651		102,252	
4.4 Overige lasten	259,981		295,261	
Totaal lasten		3,067,297		2,808,409
Saldo baten en lasten		(80,085)		109,669

8.2.1 Rijksbijdragen

De personele bekostiging wordt jaarlijks vastgesteld conform de Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, houdende regels voor het vaststellen van de bekostiging personeel primair onderwijs in Caribisch Nederland. Dit geldt ook voor de materiële instandhouding die wordt vastgesteld vanuit de Regeling vaststelling bedragen materiële instandhouding primair onderwijs BES, die wordt gepubliceerd in de Staatscourant.

Voor Kolegio Strea Briante hebben wij een extra zorgtoeslag aangevraagd. Bij Kolegio Strea Briante is namelijk sprake van een concentratie van leerlingen met een behoefte aan speciale voorzieningen. Voor extra zorgtoeslag is in de Wet Primair Onderwijs BES nog geen juridische grondslag aanwezig. Om die reden kan de extra bekostiging alleen op aanvraag worden toegekend. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de Wet Primair Onderwijs BES hiervoor zal worden aangepast. Op het moment dat dit gerealiseerd is, zal voor deze extra zorgtoeslag geen aparte aanvraag meer vereist zijn.

8.2.2 Overige baten

De eilandsraad van het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) heeft op 7 november 2013 een motie aangenomen tegen de begroting van OLB van 2014. Zij hebben besloten om over

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

BDO B.V.
Paragraaf voor
waarnemeringsdoeleinden

een periode van 10 jaar, jaarlijks \$70.000.00 toe te kennen aan Stichting OOB. Het bedrag van 2014 is niet uitbetaald. Op 16 september 2015 is een brief ontvangen van het OLB waarin is opgenomen dat het bedrag van \$ 70.000 eenmalig te ontvangen is en dat vervolgens de afdeling Educatie en Welzijn van Directie Samenleving en Zorg met ons de situatie zal evalueren om te komen tot een definitief voorstel van de extra middelen ten behoeve van een gezonde financiële startpositie van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire. Het bedrag van \$70.000 van 2016 en van 2017 zijn ontvangen na indiening van de factuur. Ieder jaar opnieuw dienen we de aanvraag opnieuw in te dienen. Daarnaast hebben wij ook vrijwillige ouderbijdragen ontvangen en subsidie voor de jaarlijks terugkerende activiteit 'simadan', het oogstfeest waaraan wij als openbare scholen met een aantal kinderen deelnemen.

Voor het schooljaar 2017-2018 heeft het openbaar onderwijs een subsidie toegekend gekregen van stichting Kansen voor alle kinderen voor het project schoolzwemmen, voor het schooljaar 2018-2019 is de subsidie afgewezen. Echter heeft het OLB besloten om de werkelijke kosten voor het gebruik van het zwembad voor haar rekening te nemen. Voor zowel stichting OOB als het RK schoolbestuur betaald OLB direct aan de leverancier deze kosten.

Voor het opstarten van de extra klas bij Kolegio Strea Briante is een verzoek bijzondere bekostiging personeelskosten ingediend, deze is ook toegekend ten hoogte van \$113.288,16

8.2.3 Personele lasten

Aangezien de personele lasten zo'n 86% van de totale lasten vormen, hebben deze lasten nadrukkelijk de aandacht van de algemeen directeur. Om de ontwikkeling van deze lasten te beoordelen, worden de personele lasten afgezet tegen het aantal FTE's per 1 januari en tegen het aantal leerlingen. Voor deze analyse worden, net zoals het uitgangspunt van de bekostiging, de leerlingenaantallen van 1 oktober voorafgaand aan het kalenderjaar gehanteerd (t-1).

Personele lasten in relatie tot FTE's en leerlingen			
Jaar	Aantal FTE's	Personele lasten	Aantal leerlingen
2019			385 (P)
2018	56	\$ 2.623.696	385
2017	52	\$ 2.377.622	394
2016	46	\$ 2.249.992	386
2015	43	\$ 2.000.105	341
2014	34	\$ 1.862.454	355

Bovenstaande tabel laat zien dat het aantal FTE's en de personele lasten de afgelopen jaren zijn gestegen. De stijging van de personele lasten komt voornamelijk door de arbeidsvoorwaardenovereenkomst onderwijspersoneel 2018-2020 die in september 2018 is ondertekend. De overeenkomst heeft onder anderen een verhoging van de bruto bezoldigingsbedragen van 5% voor de leerkrachten in schaal LA en 2% voor al het andere personeel met zich mee gebracht. Deze verhoging is als TWK uitbetaald in november 2018. Ook is in deze overeenkomst vastgelegd dat de eindejaarsuitkering in 2018 5% van de brutoloon is met een minimum van \$1.500,-.

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

BDC B.V.

Ternaaf voor
25merksdoelind.n

8.3 Gang van zaken gedurende het verslagjaar 2018

We sloten het jaar 2018 met een negatief resultaat van \$80.085,- af. Dit resultaat steekt ongunstig af ten opzichte van de begroting.

8.3.1 Beschouwing baten

De baten zijn in te delen in rijksbijdragen en overige baten (zie ook de jaarrekening). De realisatie van de rijksbijdragen ligt circa \$193.368,- boven het begrote bedrag. Dit verschil is te verklaren door onder anderen de verhoging van de rijksbijdrage voor personeelskosten als gevolg van de cao-afspraken.

8.3.2 Beschouwing lasten

De lasten worden in de staat van baten en lasten ingedeeld in personele lasten, afschrijvingen, huisvestingslasten, overige instellingslasten, leermiddelen en materialen en overige (baten) en lasten (zie ook de jaarrekening). De personele lasten vormen zoals eerder al aangegeven 85% van de totale lasten. Deze rubriek heeft de grootste invloed op het uiteindelijke resultaat. In 2018 moet ook rekening worden gehouden met de verhoging in de bezoldiging van het personeel. Dit verschil is niet ten laste van de begroting, het is onderdeel van de rijksbijdrage. In 2018 is ook voor een periode van 2.5 maanden een dubbele bezetting geweest op de functie van algemeen directeur. De nieuwe algemeen directeur is per 15 mei 2018 in dienst getreden en de RvT heeft een inwerkingsperiode tot 31 augustus geaccordeerd. Op basis van de prognose leerlingaantal zijn ook twee onderwijsassistenten aangetrokken bij Kolegio Rayo di Solo. In 2018 was de orthopedagoog benoemd tot directeur Kolegio Rayo di Solo. Het was de bedoeling dat deze functie weer ingevuld zou worden, het was de stichting niet gelukt om in 2018 een geschikte kandidaat te vinden.

Bij de overige personeelslasten valt op dat de studiekosten meer zijn dan het begrote bedrag. Dit heeft te maken met een studiereis die in oktober gemaakt is. Deze reis was in het kader van het vergaren van kennis op het gebied van ICT, klassenmanagement, IKC en onderwijs in het algemeen. De studiereis was betref een gedeelte cursus en een gedeelte observaties.

Het totaal van de afschrijvingen komt eind 2018 circa \$78.566,- hoger uit dan begroot. Deze afwijking wordt veroorzaakt doordat er geen rekening is gehouden met de afschrijvingen over de investeringen die gerealiseerd waren tegen het eind van 2017. De huisvestingslasten van OOB vallen \$16.713,- hoger uit dan begroot. Dit ligt voornamelijk aan de elektriciteitskosten en de kosten voor het onderhoud van het terrein. De begrote kosten in 2018 zijn geen reflectie van de werkelijke contract kosten voor het onderhoud van de terreinen. Beide scholen zijn voorzien van airco's in alle lokalen, dit is een toename in de elektriciteitskosten.

Bij de overige lasten kantoor en bestuur is de post schoolzwemmen belast, terwijl deze niet begroot was. Voor het schooljaar 2017-2018 hebben de scholen een subsidie van kansen voor alle kinderen gekregen om het schoolzwemmen te financieren. Voor 2018-2019 is de subsidie voor deze activiteit niet toegekend. Echter is dit wel een belangrijke activiteiten voor de kinderen op Bonaire. Het negatief besluit is ook medegedeeld nadat het zwemmen al van start was gegaan. De beslissing was om het dan toch zelf te financieren.

Voor wat betreft leermiddelen en materialen liggen de uitgaven \$7.458,- boven het begrote bedrag. Dit komt mede doordat wij met de gezamenlijke scholen voor primair onderwijs Bonaire in 2016 hebben besloten om te investeren in nieuwe toetsen zodat we eilandelijke streefdoelen kunnen opstellen.

Bij de rubriek automatisering is er sprake van een structurele onder begroting. Een analyse van de uitgaven aan automatisering laat zien dat in 2018 de kosten voor automatisering het laagst waren sinds 2014. De hoge kosten in 2017 hadden betrekking op de investeringen die zijn gedaan om de IT-infrastructuur van het nieuwbouw aan te leggen. In 2018 zijn stappen ondernomen om de IT kosten enigszins te beperken, bijvoorbeeld door over te gaan naar office 365 for education. Het ligt in de bedoeling om verder te digitaliseren naar een volledige cloud omgeving, dit moet verder geëxploreerd worden en de kosten-baten analyse moet nog gedaan worden

8.3.3 Investeringsbeleid

In de meerjarenbegroting 2019 – 2021 is rekening gehouden met investeringen. Dit sluit aan op het Strategisch beleidsplan 2017 – 2019. De plannen voor onderhoud, ICT, onderwijsleerpakket en inventaris wordt jaarlijks in samenspraak met de schooldirecteuren beoordeeld tijdens de begrotingsronde.

8.3.4 Beleggings- en financieringsbeleid (treasury statuut)

Het treasury statuut is opgenomen in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing van OOB. Het handboek is in 2016 zijn totaliteit geëvalueerd met de office managers en directeuren en vastgesteld door de Raad van Toezicht in de vergadering van 24 januari 2017.

8.4 Continuïteitsparagraaf / toekomstige ontwikkelingen

OOB stelt jaarlijks rond het eind van het schooljaar een uitgebreide meerjarenbegroting op om tijdig te kunnen anticiperen op toekomstige scenario's. Onderstaand een samenvatting van de uitkomsten van de meest recente meerjarenbegroting in combinatie met de begroting van 2016. Deze meerjarenbegroting is na goedkeuring van de Raad van Toezicht doorgestuurd aan de Eilandsraad op 17 november 2016 voor vaststelling conform artikel 54, zesde lid, sub d, van de Wet Primair Onderwijs BES. De volgende gegevens zijn gebruikt om een meerjarenbegroting op te stellen.

OOB	2015	2016	2017	2018	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	289	319	394	385	385	385	385
Aantal medewerkers / FTE	43/43	46/46	49/49	56/55.5	57/56	57/56	57/56

Bovenstaande cijfers laten zien dat de leerlingaantallen de komende jaren gelijk blijven. De meer-jaren ontwikkeling in FTE's geeft ook weer dat deze gepaard gaat met de leerlingaantallen en dus gelijk blijft. Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van het aantal FTE's op de jaarlijkse peildatum van 1 januari zien gedurende de laatste jaren. Met de kanttekening dat de cijfers van de jaren 2017 – 2018 – 2019 prognoses zijn.

OOB	2015	2016	2017	2018	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Aantal leerlingen (1 oktobertelling)	289	319	394	385	385	385	385
Aantal medewerkers / FTE	43/43	46/46	49/49	56/55.5	57/56	57/56	57/56
Alg. dir. / College van Bestuur	1	1	1	1	1	1	1
Directie	2	2	2	2	2	2	2
Leerkrachten	27	23	25	26	26	26	26
Ondersteunend personeel	13	20	21	27	28	28	28
Intern begeleider			2	2	2	2	2

8.4.1 Meerjarenbegroting 2019-2021

		BEGROTING 2019		BEGROTING 2020		BEGROTING 2021	
OPERATIONELE VERGOEDING							
81000	Normatief - Bekostiging personeel	2,041,126	72%	2,041,126	72%	2,041,126	72%
81002	Normatief- Bekostiging materieel	372,944	13%	372,944	13%	372,944	13%
81005	Beheer en administratie (bruidschat OLB)	70,000	2%	70,000	2%	70,000	2%
81008	Bijzondere bekostiging Strea Briante	361,400	13%	361,400	13%	361,400	13%
81009	Bijzonder bekostiging personeel	0	0%	0	0%	0	0%
	Dekking operationele kosten	2,845,470	100%	2,845,470	100%	2,845,470	100%
OVERHEIDSBIJDRAGEN							
OVERIGE BATEN							
84010	Vrijwillige ouderbijdrage	1,000	0%	1,000	0%	1,000	0%
	Overige baten	1,000	0%	1,000	0%	1,000	0%
FINANCIELE BATEN							
TOTAAL INKOMST		2,846,470	100%	2,846,470	100%	2,846,470	100%
TOTAAL KOSTEN		2,833,007	100%	2,845,908	100%	2,845,993	100%
RESULTAAT		13,462		562		477	
PERSONELE LASTEN							
	Totaal personele lasten	2,407,473	85%	2,435,750	86%	2,448,652	86%
AFSCHRIJVINGEN							
	Subtotaal afschrijvingen	4,622	0%	4,622	0%	4,622	0%
HUISVESTINGLASTEN							
	Huisvestinglasten/overige	106,938	4%	102,088	4%	102,088	4%
OVERIGE LASTEN							
	Totaal overige lasten	313,974	11%	303,448	11%	290,631	10%
	Totaal kosten	2,833,007	100%	2,845,908	100%	2,845,993	100%

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is geen prijsstijging opgenomen, dit omdat de jaarlijkse begroting weer opnieuw wordt opgesteld en eventuele verhogingen dan meegenomen kunnen worden. De loonkostenbegroting is opgesteld op niveau van de medewerker, rekening houdend met periodieken en toeslagen. De meerjarenbegroting 2019-2021 leidt, met de eindbalans van 2018 als basis, tot onderstaande meer jarenbalans.

8.4.2 Meer jarenbalans en ontwikkeling kengetallen

	2019		2020		2021	
	USD	USD	USD	USD	USD	USD
<i>Vaste activa</i>						
1.1 Materiële vaste activa						
Gebouwen en installaties	73,598		73,376		73,154	
Meubilair	183,707		170,328		158,949	
Hard- en software	<u>119,365</u>		<u>119,365</u>		<u>119,365</u>	
		376,670		363,069		349,468
<i>Vlottende activa</i>						
1.2 Vorderingen						
Overige		16,591		16,591		16,591
1.3 Liquide middelen						
		946,271		947,055		947,754
		<u>1,339,532</u>		<u>1,326,715</u>		<u>1,313,813</u>
<i>Passiva</i>						
2.1 Stichtingsvermogen						
2.1.1 Algemene reserve						
	<u>593,191</u>		<u>593,753</u>		<u>594,230</u>	
		593,191		593,753		594,230
2.2 Kortlopende schulden						
Belastingen en premies	21,959		21,959		21,959	
Overlopende passiva inzake (meerjarige)	613,928		600,549		587,170	
Overige	<u>110,454</u>		<u>110,454</u>		<u>110,454</u>	
		746,341		732,962		719,583
		<u>1,339,532</u>		<u>1,326,715</u>		<u>1,313,813</u>

Financiële kengetallen	Grenzen vanuit OCW	OOB 2018	OOB 2019 (P)	OOB 2020 (P)	OOB 2021 (P)
Solvabiliteit	$X > 30\%$	48 %	44%	45%	45%
Liquiditeit	$0,5 < X < 1,5$	1.11	1.29	1.31	1.34
Rentabiliteit	$X > 0\%$	-2.68%	0.47%	0.02%	0.02%
Weerstandsvermogen	$10\% < X < 40\%$	26%	21%	21%	21%
Kapitalisatiefactor	$X < 36\%$	53%	47%	47%	46%

Om de kapitalisatiefactor in de toekomst te verlagen, is een negatief exploitatieresultaat vrijwel de enige optie. Aangezien de continuïteit van de stichting absoluut niet in gevaar is, zijn exploitatietekorten niet verontrustend en zou voor de komende jaren het accent zelfs nog meer mogen liggen op duurzame, kwaliteit verhogende investeringen. Doelstelling is en blijft de continuïteit van de stichting geen gevaar mag lopen en risico's beheerst blijven.

8.4.3 Rapportage van het interne risicobeheersings- en controle systeem

De algemeen directeur legt onder meer verantwoording af aan de Raad van Toezicht, het rijk, het Openbaar Lichaam Bonaire, ouders en personeel over het gevoerde beleid en of de inzet van personeel, huisvesting en geld effectief en efficiënt heeft plaats gevonden. Binnen de stichting wordt intern gewerkt met een risicobeheersings- en controle systeem. Dit is vastgelegd in het Handboek Administratieve Organisatie en Interne Beheersing. De financiële administratie is uitbesteed aan het administratiekantoor Caribbean Accounting Services. Mutaties in de administratie worden verwerkt na codering en goedkeuring door de algemeen directeur. Het administratiekantoor controleert op de juistheid van codering en autorisatie.

Gedurende het jaar wordt maandelijks beoordeeld of de realisatie van baten en lasten synchroon loopt met de door de Raad van Toezicht geaccordeerde begroting. De begroting wordt ingezet als sturingsinstrument voor de beheersing van activiteiten. Ieder kwartaal wordt een rapportage opgesteld door de algemeen directeur als verantwoording aan de Raad van Toezicht. Afwijkingen tussen begroting en realisatie worden geanalyseerd en er wordt bepaald of er aanvullende actie noodzakelijk is om op koers te blijven. Deze analyse vormt een evaluatiemoment en dient als fundament bij het opstellen van een prognose voor het lopende jaar en de komende begroting.

Naast de sturing op geld wordt er gerapporteerd over zaken als de formatie, leeftijdsopbouw en ziekteverzuim en tevens de leeropbrengsten.

Het kostenbewustzijn bij de directeuren is toegenomen doordat ze betrokken worden bij het opstellen van de begrotingen, het analyseren van de maandrapporthages. Vooraf zoveel mogelijk grip krijgen op ontwikkelingen is een constant aandachtspunt in de beleidsvoering.

Naast de tussentijdse analyses actualiseren we jaarlijks bij het opstellen van de begroting ook de meerjarenbegroting.

FINANCIËLE KENGETALLEN**BONAIRE**

	2018	2019 (P)	2020 (P)	2021 (P)
Toereikendheid van het Eigen Vermogen om op de lange termijn financiële risico's op te vangen (kredietwaardigheid van de organisatie) (eigen vermogen inclusief voorzieningen gedeeld door totaal vermogen)	48%	44%	45%	45%
<i>eigen vermogen</i>	\$ 765,523	\$ 593,191	\$ 593,753	\$ 594,230
<i>totaal vermogen</i>	\$ 1,579,578	\$ 1,339,532	\$ 1,326,715	\$ 1,313,813
Toereikendheid om op de korte termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen (vloottende activa inclusief liquide middelen gedeeld door kortlopende schulden)	1.11	1.29	1.31	1.34
<i>vloottende activa</i>	\$ 866,694	\$ 962,862	\$ 963,646	\$ 964,345
<i>kortlopende schulden</i>	\$ 783,290	\$ 746,341	\$ 732,962	\$ 719,583
Resultaat van de gewone bedrijfsvoering per jaar (resultaat gedeeld door totale baten)	-2.68%	0.47%	0.02%	0.02%
<i>resultaat</i>	\$ -80,085	\$ 13,462	\$ 562	\$ 477
<i>totale baten</i>	\$ 2,987,212	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470
Toereikendheid om op de lange termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen (eigen vermogen gedeeld door totale baten)	26%	21%	21%	21%
<i>eigen vermogen</i>	\$ 765,523	\$ 593,191	\$ 593,753	\$ 594,230
<i>totale baten</i>	\$ 2,987,212	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470
Signalering of deel van het kapitaal 'opgepot' blijft zodat het niet wordt gebruikt voor het vervullen van de onderwijstaken (balanstotaal minus de gebouwen gedeeld door de totale baten)	53%	47%	47%	46%
<i>balanstotaal</i>	\$ 1,579,578	\$ 1,339,532	\$ 1,326,715	\$ 1,313,813
<i>totale baten</i>	\$ 2,987,212	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470	\$ 2,846,470

De balanscijfers vertonen ook de komende jaren het beeld van een gezonde stichting. De algemeen directeur verwacht geen bijzondere ontwikkelingen in financieringsstructuur. De kengetallen laten dat ook zien

8.4.4 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Bij het opstellen van de begroting voor 2019 zijn de financiële kansen en onzekerheden geactualiseerd. Het doel hierbij is om de verschillende kansen en risico's inzichtelijk te maken. Door het benoemen is het mogelijk om proactief met kansen en risico's om te gaan, voordat ze zijn opgetreden.

Financiële onzekerheden			
Kansen en meevallers	Impact	%	Totaal
- Samenwerking Colegio Rayo di Solo en Colegio Strea Briante	\$60.000	60%	\$36.000
Hogere opbrengsten en/of lagere kosten door:			
- Centrale inkoop met meerdere scholen	\$30.000	5%	\$1.500
Risico's en tegenvallers			
- Bekostiging bruidschat vanuit het OLB	\$70.000	75%	\$52.500
- Fluctuatie leerlingenaantallen	\$40.000	50%	\$20.000
- Repatriëring leerkrachten voor einde arbeidsovereenkomst	\$20.000	10%	\$2.000
- Overlap van leerkrachten bij verloop om continuïteit te borgen	\$10.000	100%	\$10.000
- Verzuim vanwege ziekte, zwangerschap inzet invalkrachten	\$100.000	25%	\$25.000

8.4.5 Rapportage toezichthoudend orgaan

Dit jaarverslag start met een rapportage van de Raad van Toezicht. OOB heeft de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht, de algemeen directeur die het College van Bestuur vormt en de directeuren expliciet vastgelegd in het Regelement Raad van Toezicht, Regelement College van Bestuur en een managementstatuut. Deze reglementen/statuten dienen als basis voor een weloverwogen inbedding van het financiële beleid op basis van beginselen van een verantwoord beheer. Er is frequent overleg tussen Raad van Toezicht en de algemeen directeur. Communicatie met betrokkenen over lopende ontwikkelingen, potentiële en eventuele beheersing van risico's vindt plaats bij het reguliere besluitvormingsproces. In het jaarlijks verslag wordt uitgebreid aandacht besteed aan de activiteiten van de Raad van Toezicht en hun verantwoordelijkheid als toezichthoudend orgaan.

Namens Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire

Drs. Sjoerd de Bies
Algemeen directeur

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

BDO

BDO v.v.

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

33

2 Jaarrekening

2.1 Balans per 31 december 2018

	2018		2017	
	USD	USD	USD	USD
1. Activa				
Vaste Activa				
1.2 Materiële vaste activa		712,884		794,826
Vlottende activa				
1.5 Vorderingen	28,038		32,388	
1.7 Liquide middelen	<u>838,856</u>		<u>558,104</u>	
Totaal vlottende activa		866,894		590,492
Totaal activa		<u>1,579,578</u>		<u>1,385,318</u>

	2018		2017	
	USD	USD	USD	USD
2. Passiva				
2.1 Eigen vermogen	765,523		845,607	
2.2 Voorzieningen	30,765		28,161	
2.4 Kortlopende schulden	<u>783,290</u>		<u>511,550</u>	
Totaal passiva		<u>1,579,578</u>		<u>1,385,318</u>

2.2 Staat van baten en lasten over 2018

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	USD	USD	USD	USD
Baten				
3.1 Rijksbijdrage	2,983,998		2,808,686	
3.2 Overige overheidsbijdragen	0		70,000	
3.3 Overige baten	3,214		39,392	
Totaal baten		<u>2,987,212</u>		<u>2,918,078</u>
Lasten				
4.1 Personeelslasten	2,600,477		2,408,352	
4.2 Afschrijvingen	83,188		2,544	
4.3 Huisvestingslasten	123,651		102,252	
4.4 Overige lasten	259,981		295,261	
Totaal lasten		<u>3,067,297</u>		<u>2,808,409</u>
Saldo baten en lasten		<u>(80,085)</u>		<u>109,669</u>

2.3 Kasstroomoverzicht over 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	USD	USD
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Saldo Baten en lasten	(80,084)	109,669
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen	132,306	106,396
Mutaties voorzieningen	2,604	(28,161)
Verandering in vlottende middelen:		
Vorderingen (-/-)	4,350	(15,797)
Schulden	271,740	(254,545)
<u>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</u>	<u>330,916</u>	<u>(82,438)</u>
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in MVA (-/-)	(50,364)	(447,809)
<u>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>	<u>(50,364)</u>	<u>(447,809)</u>
<u>Mutatie liquide middelen</u>		
Stand liquide middelen per 1 januari	558,104	1,088,351
Stand liquide middelen per 31 december	<u>838,656</u>	<u>558,104</u>

2.4 Toelichting op de balans per 31 december 2018 en staat van baten en lasten over 2018

2.4.1. Algemeen

Het financiële verslag is opgesteld in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES. In de regeling zijn de nadere voorschriften voor de inrichting van de jaarverslaggeving van de bekostigde onderwijsinstellingen in Caribisch Nederland beschreven.

Omschrijving stichting

Het financiële verslag bestaat uit de samenstelling van de op Bonaire actieve scholen, die per 27 januari 2017 middels een statutenwijziging van naam zijn veranderd, te weten.

Kolegio Rayo di Solo (voorheen Kolegio Reina Beatrix) en
Kolegio Strea Briante (voorheen Watapanaschool).

Voorheen waren de scholen een onderdeel van het Openbaar Lichaam Bonaire en per 1 februari 2013 is de Stichting verantwoordelijk voor alle zaken die in directe en indirecte relatie staan tot het openbaar onderwijs. De stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, welke is opgericht per 19 november 2012, heeft ten doel:

- a. Het in stand houden van een of meer openbare scholen, al dan niet tezamen met openbare scholen voor voortgezet onderwijs.
- b. Het geven van Openbaar onderwijs aan de scholen die onder haar gezag vallen, met inachtneming van artikel 52 Wet primair onderwijs BES.

2.4.2. Grondslagen voor de waardering van activa en passiva alsmede voor de bepaling van het resultaat

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen reële waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Omrekening van vreemde valuta's

Vorderingen, schulden en verplichtingen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. Transacties in vreemde valuta's gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers van afwikkeling. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden, rekening houdend met eventuele dekkingstransacties, opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen reële waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijf kans.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Baten

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze, voor zover ze nog niet zijn besteed, als bestemmingsfonds dan wel bestemmingsreserve op de balans opgenomen.

Lasten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan de werknemers.

Pensioen

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire heeft haar pensioenregeling ondergebracht bij Pensioenfonds Caribisch Nederland (hierna: PCN). PCN is een bedrijfstakpensioenfonds en de pensioenpremie bedraagt maximaal 22% van de pensioengrondslag. Indien de pensioenpremie niet kostendekkend is, worden de verworven pensioenrechten en pensioenaanspraken naar beneden bijgesteld. Per 31 december 2018 bedraagt de dekkingsgraad van PCN 113% (31 december 2017: 100% en 31 december 2016: 78.5%).

Stichting Openbaar Onderwijs betaald premies op verplichte, contractuele of vrijwillige basis aan het bedrijfstakpensioenfonds. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terug storting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Belastingen

Bonaire kent geen Winstbelasting, wel wordt er een Vastgoedbelasting geheven. De scholen bezitten geen vastgoed.

Bijzondere baten en lasten

Dit betreffen baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

2.4.3. Materiële vaste activa

De specificatie is als volgt:

Omschrijving	Aanschafprijs	afschrijving	boekwaarde	Investerings	Afschrijvingen	Aanschafprijs	Afschrijvingen	Boekwaarde
	1/1/2018	1/1/2018	1/1/2018	in boekjaar	in boekjaar	per 31-12-2018	per 31-12-2018	31-12-2018
Gebouwinstallaties en terreinen	206,557	(12,567)	193,970	4,975	(11,638)	211,532	(24,225)	187,307
Inventaris en apparatuur	490,287	(86,945)	403,342	22,602	(31,446)	512,889	(118,391)	394,498
Overige	376,308	(178,794)	197,514	22,787	(89,222)	399,095	(268,016)	131,079
Totaal materiële vaste activa	1,073,152	(278,326)	794,826	50,364	(132,306)	1,123,516	(410,632)	712,884

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

43

BDO

BDC B.V.
Partij voor
waarmakingsdeleiden

2.4.4. *Viottende activa*

	<u>31-Dec-18</u>	<u>31-Dec-17</u>
	USD	USD
1.5 Vorderingen		
Overige overheden	5,167	6,377
Overige vorderingen	<u>22,871</u>	<u>28,011</u>
Totaal vorderingen	<u>28,038</u>	<u>32,388</u>

2.4.5. *Liquide middelen*

	<u>31-Dec-18</u>	<u>31-Dec-17</u>
	USD	USD
1.7 Liquide middelen		
Kasmiddelen	223	50
Tegoeden op bankrekeningen	<u>838,433</u>	<u>558,054</u>
Totaal liquide middelen	<u>838,656</u>	<u>558,104</u>

De Liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

2.4.6. *Stichtingsvermogen*

Het vermogen van de Stichting bestaat uit de volgende onderdelen

	31-12-2017	Resultaat Boekjaar	Overige Mutaties	31-12-2018
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	<u>845,607</u>	<u>(80,085)</u>	<u>0</u>	<u>765,522</u>

2.4.7. Voorzieningen

Omschrijving voorziening	Stand per 1/1/2018	dotaties boekjaar	Onttrekkingen boekjaar	vrijval boekjaar	Stand per 31-12-2018	Aanduiding looptijd < 1 jaar	Aanduiding looptijd > 5 jaar
Personeels- Voorzieningen							
Jubilea	28,161	2,604	0	0	30,765 (1)		30,765
	<u>28,161</u>	<u>2,604</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>30,765</u>		<u>30,765</u>

(1) Er is onvoldoende zicht op de kortlopende looptijd als gevolg van het ontbreken van informatie omtrent het arbeidsverleden van personen (dienstjaren bij vorige onderwijsinstellingen dienen ook meegenomen te worden).

2.4.8. Kortlopende schulden

	<u>31-Dec-18</u> USD	<u>31-Dec-17</u> USD
2.4 Kortlopende Schulden		
Ministerie OCW	255,231	321,312
Schulden ter zake pensioenen	116,517	5,078
Overige kortlopende schulden	356,511	127,869
Overlopende passiva	<u>55,031</u>	<u>57,291</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>783,290</u>	<u>511,550</u>

Voor een gedeelte van de investeringen in materiele vaste activa heeft Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire subsidie ontvangen. Deze subsidie (OCW) is gepasseiveerd in de balans als zijnde overlopende passiva en bedraagt ultimo 2018 USD 255,231. De subsidie verstrekt door het OLB is als passiva opgenomen op de balans als zijnde overlopende passiva en bedraagt ultimo 2018 USD 55,031.

Uitsplitsing Overlopende passiva inzake meerjarige subsidies OCW

Stand subsidies per 01-01-2018	321,312	632,069
Nieuwe subsidies boekjaar	4,580	43,680
Vrijval t.g.v. exploitatierekening	(23,807)	(249,335)
Vrijval t.g.v. investeringen	<u>(46,854)</u>	<u>(105,102)</u>
Stand per 31-12-2018	<u>255,231</u>	<u>321,312</u>

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

BDO

45
BDC B.V.

Partij voor
waarnemingsdoelinden

	<u>31-Dec-18</u>	<u>31-Dec-17</u>
	USD	USD
Uitsplitsing kortlopende schulden		
Belastingen en premies		
Loonheffing	106,724	0
Premies sociale verzekeringen	97,500	0
Overige belastingen	<u>2,002</u>	<u>62</u>
Totaal belastingen en premies	206,226	62
<u>Recapitulatie overige kortlopende schulden</u>		
Kolegio Rayo di Solo	93,326	81,891
Kolegio Strea Briante	<u>56,959</u>	<u>45,916</u>
Totaal overige kortlopende schulden	150,285	127,807
Totaal kortlopende schulden	<u>356,511</u>	<u>127,869</u>

	<u>31-Dec-18</u>	<u>31-Dec-17</u>
	USD	USD
Overige kortlopende schulden		
<u>Kolegio Rayo di Solo</u>		
Reservering vakantiegeld	47,954	42,982
Overig	19,447	15,879
Administratie	7,739	8,909
Juridische kosten	6,203	0
Audit	6,000	5,441
IT	2,899	1,561
Onderhoud	1,648	0
Repro	792	223
Electra en water	345	755
Leermiddelen	168	0
Bedrijfsgezondheid	131	131
Projecten	0	6,010
Totaal Kolegio Rayo di solo	<u>93,326</u>	<u>81,891</u>

<u>Kolegio Strea Briante</u>		
Reservering vakantiegeld	31,970	27,134
Administratie	7,739	8,066
Overig	7,247	3,314
Audit	6,000	5,441
Leermiddelen	269	0
Electra en water	235	400
Telefoon	137	0
Repro	527	0
Studie	2,835	0
IT	0	1,561
Totaal Kolegio Strea Briante	<u>56,959</u>	<u>45,916</u>

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, Bonaire

46

BDO B.V.

Paraf voor
waarmerkingsdoeleinden

2.4.8 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Er is een overeenkomst aangegaan voor de duur van 2 jaar met Medwork Corporate Health Solutions, met betrekking tot Arbo-dienstverlening, deze is verlengd voor het schooljaar 2018-2019, de fee bedraagt USD 12 per werknemer.

Er is een contract aangegaan met EnGI-vi Facility Services B.V. op 20 juni 2018 voor het schoonmaken van de schoolplein, het parkeerterrein en van de overdekte gedeelten. Het contract heeft een waarde van USD 3.635 de werkzaamheden vinden plaats in februari en juli 2019.

Ingaande juli 2017 is er een leasecontract aangegaan met Telbo Telecommunication Services voor een Mitel PBX toestel voor de duur van 3 jaar, de maandelijkse lasten bedraagt USD 225.

Op 3 juli 2017 is er een contract aangegaan met Skills Prof voor het "Digi Kids Program" waarbij eerdergenoemde les zal geven aan 3 groepen voor 8ste klas tijdens het schooljaar 2018-2019, het tarief is USD 200 per leerling.

Per 1 augustus 2018 is er met Optimum Engineering & Consultant N.V. een onderhoudscontract aangegaan voor de duur van 1 jaar, om klein en groot onderhoudsprogramma uit te laten voeren aan de klimaatregel installaties van het pand van Colegio Rayo di Solo voor USD 10.635 per jaar.

Per 11 november 2018 is er een onderhoudscontract aangegaan voor de duur van 12 maanden met Optimum Engineering & Consultant N.V. voor het plegen van onderhoud aan de lucht behandeling apparaturen die in het gebouw te Hanchi Amboina #2-C zijn geïnstalleerd. De jaarlijkse onderhoudskosten bedraagt USD 7,512 per jaar.

Met Antraco is er een onderhoudscontract aangegaan voor de duur van 36 maanden voor het plegen van onderhoud van een printer, de kosten per maand bedraagt USD 125.

Op 6 november 2018 is er een contract aangegaan met OinO voor het verzorgen van een tweedaagse cursus voor 55 personen op 2 en 3 mei 2019. Het contract heeft een waarde van Euro 24.700.

2.5 Toelichting bij de posten van de staat van baten en lasten 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	USD	USD
3.1 Rijksbijdragen		
Rijksbijdrage OCW boekjaar	<u>2,983,998</u>	<u>2,808,686</u>
3.2 Overige overheidsbijdragen		
Overige subsidies	<u>0</u>	<u>70,000</u>
3.3 Overige baten		
Verhuuropbrengsten	3,064	0
Sponsoring	(463)	(560)
Ouderbijdragen	280	140
Overige	<u>333</u>	<u>39,812</u>
Totaal overige baten	<u>3,214</u>	<u>39,392</u>
4.1 Personeelslasten		
Lonen en Salarissen	1,966,450	1,763,663
Sociale lasten	335,634	300,909
Pensioenpremies	<u>236,301</u>	<u>208,213</u>
Totaal post lonen en salarissen	<u>2,538,385</u>	<u>2,272,785</u>
Dotaties personele voorzieningen (1)	2,604	28,161
Personeel niet in loondienst	4,700	14,759
Overige	<u>135,091</u>	<u>121,875</u>
Totaal post overige personele lasten	<u>142,395</u>	<u>164,795</u>
Af: uitkeringen		
Looncompensatie (2)	23,670	0
Loonderving	<u>56,633</u>	<u>29,228</u>
Totaal personeelslasten	<u>2,600,477</u>	<u>2,408,352</u>

(1) In de voorgaande jaren werden jubilea als kosten opgenomen op het moment dat deze worden uitbetaald, in 2017 is er voor het eerst een reservering opgenomen, de dotatie voor 2018 bedraagt USD 2,604.

(2) Looncompensatie betreft gecompenseerde lonen voor het uitlenen van personeel aan Stichting Expertise Onderwijs en Zorg.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	USD	USD
4.2 Afschrijvingen		
Meubilair	31,446	23,186
Hard- en software	89,222	76,104
Installaties	11,638	7,106
Amortisatie ontvangen subsidie	<u>(49,118)</u>	<u>(103,852)</u>
Totaal afschrijvingen	83,188	2,544
4.3 Huisvestingslasten		
Verzekeringen	829	2,271
Klein onderhoud	17,482	13,700
Energie en water	82,661	63,794
Schoonmaakkosten	20,344	19,758
Overige	<u>2,335</u>	<u>2,729</u>
Totaal huisvestingslasten	123,651	102,252
4.4 Overige lasten		
Administratie en beheerslasten	71,012	75,948
Inventaris, apparatuur en leermiddelen	139,637	158,005
Overige	<u>49,332</u>	<u>61,308</u>
Totaal overige lasten	259,981	295,261

(4) De audit kosten betreft kosten over 2018 (USD 8,480) voor de controle van de jaarrekening en USD 4,240 voor de controle van de bekostigings gegevens, de genoemde bedragen zijn inclusief 6% verlegde ABB.

Accountantshonoraria

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	USD	USD
Controle van de jaarrekening	12,000	12,305
Andere controlewerkzaamheden	0	4,013
Overige diensten	<u>43,848</u>	<u>38,943</u>
	<u>55,848</u>	<u>55,261</u>

2.5.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum geweest die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

Ondertekening van de jaarrekening
Bonaire, 27 Juni 2018

S. de Bies
Algemeen directeur

Raad van toezicht:
Dhr. B.R. Pourier
Voorzitter

Mevr. M.M.A Domingo-van Lieshout
Secretaris

Mevr. G.S. Timp-Silberie
Penningmeester

Mevr. R. D. Tweed
Lid

Mevr. S.E. Martinus - Francees
Lid

2.6 Verantwoording van aanvullende subsidies op basis van de Wet overige OCW Subsidies (WOOS)

1. Subsidies waarvan het overschot vrij besteedbaar is voor andere onderwijskundige of organisatorische zaken

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	bedrag van datum de toewijzing	kosten t/m verslag jaar	de activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
--------------	--------------------	--------------------------------	-------------------------	--

N.v.l.

2. Verantwoording van subsidies die volledig verplicht besteed moeten worden aan het in de regeling/ beschikking omschreven doel

situatie 1: aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	bedrag van datum de toewijzing	Ontvangsten t/m totale kosten te verrekenen ultimo verslagjaar
		0	0

situatie 2: Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing kenmerk	datum	bedrag van datum de toewijzing	saldo 1/1/2018	ontvangsten in verslagjaar	kosten in verslagjaar	totale kosten tm 12/31/2018	saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
1ste inrichting	Rayo	2011	289,373	157,569	0	19,347	151,151	138,222
1ste inrichting	Strea	2011	214,772	123,970	0	14,788	105,590	109,182
ICT	Rayo	2014	36,887	11,140	0	8,253	34,000	2,887
ICT	Strea	2014	22,640	6,831	0	4,486	20,275	2,365
			563,672	299,510	0	46,854	311,016	252,656
Subsidie Zwemles	KvK/BONI/201722	2017	49,700	17,862	4,580	27,258	45,120	0
Subsidie Museum bezoek	U2017-54	2017	3,940	3,940	0	1,365	1,365	2,575
			53,640	21,802	4,580	28,623	46,485	2,575
		totaal	617,312	321,312	4,580	75,477	357,501	255,231

IBDO

BDC B.V.

Paras voor
waarnemingsdoelendun

2.7 BEZOLDIGING VAN BESTUURDERS EN TOEZICHTHOUDERS

Naam	Functie	Duur dienstverband van tot	Belastbaar loon	Overige uitkeringen of vergoedingen	Totale Beloning
Mw. E.H.H. Coenen	bestuurder	01-01-2018 31-08-2018	42,432	0	42,432
Mw. S.J.C. de Bies	bestuurder	05-15-2018 31-12-2018	41,611	0	41,611
Mw. G.S. Timp- Silberie	penningm.	01-01-2018 31-12-2018	0	0	0
Mw. M.M.A. Domingo- van Lieshout	secretaris	01-01-2018 31-12-2018	0	0	0
Dhr. B.R. Pourier	voorzitter	01-01-2018 31-12-2018	0	0	0
Mw. S.E. Martinus-Francees	lid R.v.T.	01-01-2018 31-12-2018	0	0	0
Mw. H.S. Kuipers	lid R.v.T.	01-01-2018 11-12-2018	0	0	0
Mw. R.D.R. Tweed	lid R.v.T.	11-12-2018 31-12-2018	0	0	0

IBDO

BDO B.V.

Paraat voor
waarnemingsdoeleinden

3 Overige Gegevens

Bestemming saldo baten en lasten

Het saldo baten en lasten over 2018, negatief USD 80,085 is in mindering gebracht op de Algemene reserve.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is hierna opgenomen.

T: +599 9 462 1200
F: +599 9 462 6088
E: info@bdo.cw
www.bdo.cw

BDO B.V.
P.O. Box 4895, Curaçao, Willemstad
Castorweg 2, Willemstad
Curaçao

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Directie en de Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. referentiekader van het Onderwijsaccountants-protocol BES 2018 (versie 4 december 2018).

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over boekjaar 2018;
- (3) het kasstroomoverzicht; en
- (4) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Statutair gevestigd te Curaçao en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 96038
BDO B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid,
en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Verklaring over in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiele afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, de RJ en paragraaf '2.2.3 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole en anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, paragraaf '2.2.3 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES, de RJ en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ).

De directie is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van de regeling jaarverslaggeving onderwijs BES en de richtlijnen jaarverslaggeving (RJ) moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel, als bedoeld in artikel 131, vierde lid van de Wet primair onderwijs BES.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▶ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▶ van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede balansmutaties, die van materieel belang zijnhet in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Curacao, 26 juni 2017

KUD B.V.

M. J. Allidge CPA

Ref: R19.147/sdw/MI

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Tel: +599 9 462 1200
Fax: +599 462 6088
www.bdo.cw

Castorweg 2
P.O Box 4895
Curacao
Chamber of Commerce no.: 96038

Uitzonderingsrapportage naar aanleiding van uitgevoerde bekostigingsonderzoek

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van OCW

Aan: De directie en de raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Opdracht

Naar aanleiding van uw verzoek, zoals vereist volgens het onderwijscontroleprotocol BES 2018, hebben wij per 1 oktober 2018 onderzoek gedaan naar de bekostigingsgegevens (telgegevens) van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire Brinnummer 30GP en 30GT. Voor dit onderzoek hebben wij u een opdrachtbevestiging doen toekomen (dd. 15 november 2018), welke door u is ondertekend. In dit rapport treft u een overzicht van de verrichte werkzaamheden aan en de geconstateerde bevindingen hierbij.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met de in Nederland algemeen aanvaarde standaard 3000A, "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie" evenals het onderwijscontroleprotocol BES 2018, versie 4 december 2018.

Volgens deze standaard dienen wij ons onderzoek zodanig te plannen en uit te voeren, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen, dat de overzichten geregistreerde telgegevens per 1 oktober 2018 voldoen aan de van toepassing zijnde criteria. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van onze professionele oordeelsvorming en de vereisten conform het onderwijscontroleprotocol BES 2018, versie 4 december 2018.

Als gevolg van het toepassen van deelwaarnemingen en andere beperkingen, die inherent zijn aan het uitvoeren van deze assurance-opdracht, gevoegd bij de beperkingen die inherent zijn aan elk systeem van interne beheersing, bestaat er een onvermijdbaar risico dat zelfs een afwijking van materieel belang onontdekt blijft.

Beschrijving uitgevoerde werkzaamheden

Op basis van de aan ons verstrekte gegevens hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

1. Wij hebben de bij de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingediende overzichten geregistreerde telgegevens aangesloten met de leerlingenadministraties zoals aanwezig bij de scholen;
2. Wij zijn nagegaan of de leerlingenadministraties voldoen aan de gestelde eisen en aan de bewaartermijn;
3. Wij hebben vastgesteld of er sprake is geweest van ongeoorloofd verzuim;
4. Wij zijn nagegaan of de leerlingen daadwerkelijk zijn ingeschreven;
5. Wij zijn nagegaan of de leerlingen niet te jong of te oud zijn voor het betreffende onderwijs; en
6. Wij zijn nagegaan of de in- en uitschrijfdata juist in de leerlingenadministraties zijn opgenomen.

De steekproeven voor de hierboven omschreven werkzaamheden zijn bepaald aan de hand van de in het onderwijscontroleprotocol BES 2018, versie 4 december 2018 vastgelegde richtlijnen.

Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij gebruik gemaakt van de criteria zoals vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs BES en paragraaf 3.1 en 3.2 van het onderwijscontroleprotocol BES 2018.

1. Aansluiting geregistreerde telgegevens

Kolegio Rayo di Solo

Er zijn per 1 oktober 2018, 311 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

Kolegio Strea Briante

Er zijn per 1 oktober 2018, 74 leerlingen geregistreerd bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit sluit aan met de leerlingenadministratie.

2. Criteria leerlingenadministratie

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat de leerlingenadministratie in ParnaSys wordt bijgehouden. De stamgegevens van de nieuwe leerlingen worden door middel van een inschrijfformulier verzameld en vervolgens verwerkt in de leerlingenadministratie.

We hebben vastgesteld dat de school voldoet aan de vereiste bewaartermijn.

3. Ongeoorloofd verzuim

Kolegio Rayo di Solo

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearcheveerd. Op basis van de presentielijsten hebben wij vastgesteld dat er één (1) geval van ongeoorloofd verzuim geregistreerd was. Conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES is deze leerling terecht niet meegeteld in de telling per 1 oktober 2018.

Kolegio Strea Briante

Het verzuim van de leerlingen wordt door de docent op een presentielijst ingevuld en bij het secretariaat gearcheveerd. Op basis van de formulieren hebben wij vastgesteld dat er geen gevallen van ongeoorloofd verzuim geregistreerd zijn welke gevolgen zouden kunnen hebben voor de bekostiging conform Artikel 11 eerste en tweede lid Besluit bekostiging WPO BES.

4. Vaststellen inschrijving leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Rayo di Solo zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

Kolegio Strea Briante

Wij hebben vastgesteld dat alle, voor onze werkzaamheden geselecteerde leerlingen, daadwerkelijk op de Kolegio Strea Briante zijn ingeschreven zoals vereist in artikel 7 eerste lid Besluit bekostiging WPO BES.

5. Leeftijd leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

In totaal zijn er éénhonderd en tien (110) dossiers van bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft zes (6) van de éénhonderd en tien (110) leerlingen was er geen officieel document op basis waarvan de geboortedatum kon worden geverifieerd aanwezig in het dossier. Met andere woorden de geboortedatum van deze leerlingen kon niet geverifieerd worden.

Echter hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

Kolegio Strea Briante

Alle geselecteerde leerlingen voldoen aan de leeftijdsvereisten. Tevens hebben wij op basis van de leerlingenlijsten vastgesteld dat de geregistreerde geboortedata van alle leerlingen binnen de toegestane jaartallen vallen.

6. In- uitschrijfdatum leerlingen

Kolegio Rayo di Solo

Alle in- en uitschrijfdatum worden in ParnaSys geregistreerd. We hebben gedurende het onderzoek de inschrijfdatum met de inschrijfformulieren afgestemd voor de geselecteerde leerlingen. In totaal zijn er zesenzeventig (46) dossiers van nieuwe leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft vijfentwintig (25) van de zesenzeventig (46) leerlingen is Kolegio Rayo di Solo de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Eenentwintig (21) leerlingen waren afkomstig van een andere school. Voor wat betreft acht (8) van de eenentwintig (21) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving niet in het dossier.

In totaal zijn er éénhonderd en tien (110) dossiers van bestaande leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft vijf (5) van de éénhonderd en tien (110) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving niet in het dossier.

De school voldoet niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de schoolbesturen om verschuivingen tussen de verschillende basisscholen op Bonaire onderling schriftelijk te bevestigen.

Kolegio Strea Briante

In totaal zijn er veertien (14) dossiers van nieuwe leerlingen geselecteerd gedurende het onderzoek. Voor wat betreft twee (2) van de veertien (14) leerlingen is Kolegio Strea Briante de eerste school waar onderwijs gevolgd wordt. Twaalf (12) leerlingen waren afkomstig van een andere school. Voor wat betreft één (1) van de twaalf (12) leerlingen was het vereiste bewijs van uitschrijving niet in het dossier.

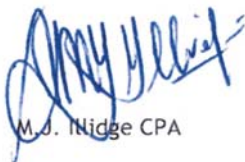
De school voldoet niet aan de vereisten conform artikel 8 / 9 van het besluit bekostiging WPO BES. Wij adviseren de schoolbesturen om verschuivingen tussen de verschillende basisscholen op Bonaire onderling schriftelijk te bevestigen.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

Curaçao, 15 april 2019

BDO B.V.
namens deze,

M. J. Nijde CPA

Ref: R19.053/sdw/MI

Assurance-rapport van de onafhankelijke accountant over de overzichten van de bekostigingsgegevens

Aan: De directie en de raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Ons oordeel

Wij hebben de bijgevoegde en door ons gewaarmerkte overzichten geregistreerde tellingen van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire met Brinnummers 30GP en 30GT onderzocht.

Naar ons oordeel zijn de overzichten geregistreerde tellingen van Stichting Openbaar Onderwijs te Bonaire Brinnummers 30GP en 30GT, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.

De overzichten geregistreerde tellingen bevatten het aantal ingeschreven leerlingen op 1 oktober 2018.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben ons onderzoek uitgevoerd volgens het recht dat geldt in de openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius, waaronder de Nederlandse Standaard 3000A 'Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten)'. Deze opdracht is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Daarnaast hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Van toepassing zijnde criteria

Voor deze opdracht gelden de volgende criteria:

- De wet op het primair onderwijs BES;
- Paragraaf 3.1 en 3.2 van het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

De overzichten geregistreerde tellingen zijn opgesteld voor de Minister van OCW met als doel de berekening van de rijksbijdrage van 2019, als bedoeld in artikel 66, lid 1, van de wet op primair onderwijs BES voor Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire vast te stellen. Hierdoor zijn de overzichten geregistreerde tellingen mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Ons assurance-rapport is derhalve uitsluitend bestemd voor de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire en de Minister van OCW en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de overzichten

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de overzichten in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria, inclusief het identificeren van de beoogde gebruikers en het toepasbaar zijn van de gehanteerde criteria voor de doelstellingen van de beoogde gebruikers.

De directie is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de overzichten mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van rechtmatige verwerving van de middelen op grond van de van toepassing zijnde criteria.

Onze verantwoordelijkheden voor het onderzoek over de overzichten

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van ons onderzoek dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Ons onderzoek is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens ons onderzoek niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij passen de 'Nadere voorschriften kwaliteitssystemen' (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing inclusief vastgestelde richtlijnen en procedures inzake naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Ons onderzoek bestond onder andere uit:

- ▶ Het identificeren en inschatten van de risico's dat de overzichten van de bekostigingsgegevens afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van assurance-werkzaamheden en het verkrijgen van assurance-informatie die voldoende en geschikt is als basis van ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten van transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van interne beheersing;

- ▶ Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor het onderzoek met als doel assurance- werkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de instelling;
- ▶ Het minimaal uitvoeren van de in het Onderwijsaccountantsprotocol BES 2018 opgenomen werkzaamheden in paragraaf 3.1 en 3.2.

Curacao, 15 april 2019

BDO B.V.

M.J. Iltidge CPA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Ref: R19.054/sdw/MI

OVERZICHT GEREГИSTREERDE TELGEГEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2018

Betreft BRIN-nummer 30GP Teldatum 01 oktober 2018
Vestigingsnr 00 Verzendedatum 19 november 2018

Leeftijd	Jongens	Meisjes	Totaal
4 Jaar	17	18	35
5 Jaar	21	16	37
6 Jaar	24	16	40
7 Jaar	26	13	39
8 Jaar	23	21	44
9 Jaar	20	8	28
10 Jaar	20	22	42
11 Jaar	16	16	32
12 Jaar	1	9	10
13 Jaar	1	3	4
14 Jaar	0	0	0
Totaal	169	142	311

stichting **Openbaar
Onderwijs Bonaire**

BDO St. Maarten B.V.

Initial for
identification purposes

OVERZICHT GEREgistREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2018

Betreft BRIN-nummer 30GP Teldatum 01 oktober 2018
Vestigingsnr 00 Verzendedatum 19 november 2018

Gegevens school Naam Kolegio Rayo di Solo
Adres Hanchi Amboina 2
Postcode en Plaats Kralendijk
Eiland Bonaire

Indien deze gegevens onjuist zijn, dient u deze via www.DUO.nl te wijzigen of de BRIN-mutatiekaart te zenden naar DUO, Eenheid Onderwijsdiensten, Postbus 606, 2700 HL Zoetermeer

Contactpersoon Naam
Telefoonnummer

Ondertekening Het schoolbestuur verklaart zich akkoord met de voorbedrukte gegevens en verklaart de correctie(s) naar aanleiding van verwerkingsfouten naar waarheid te hebben ingevuld

Plaats

Datum

Naam

Handtekening

Kopie

U dient een kopie van dit formulier, voorzien van een waarnemer van het bevoegd gezag, te bewaren in uw leerlingenadministratie.

Betreft correctie naar aanleiding van:

Oorspronkelijke opgave
Steekproefcontrole Auditdienst OCW
Controle Instellingssaccountant

OVERZICHT GEREgistREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2018

Betreft BRIN-nummer 30GT Teldatum 01 oktober 2018
Vestigingsn 00 Verzendsdatum : 25 oktober 2018

Gegevens school Naam Kolegio Sirea Briante
Adres Kaya Lourdes 18
Postcode en Plaats Kralendijk
Eiland Bonaire

Indien deze gegevens
onjuist zijn, dient u deze
via www.DUD.nl te
wijzigen of de BRIN
mutatiekaart te zenden
naar DUD, Eenheid
Onderwijsinstellen,
Postbus 606,
2700 ML Zoetermeer

Contactpersoon
Naam
Telefoonnummer

Ondertekening
Het schoolbestuur verklaart zich akkoord met de voorbedrukte gegevens en verklaart de correctie(s)
naar aanleiding van verwerkingsfouten naar waarheid te hebben ingevuld

Plaats

Datum

Naam

Handtekening

Kopie U dient een kopie van dit formulier, voorzien van een waarnemer van het bevoegd gezag, te bewaren in
uw leerlingenadministratie

Betreft correctie naar aanleiding van:

Oorspronkelijke
opgave
Steekproefcontrole Auditdienst OCW
Controla Instellingsaccountant

OVERZICHT GEREgistREERDE TELGEGEVENS

Aantal leerlingen bekostiging primair
onderwijs, 1 oktober 2018

Betroft BRIN-nummer : 30GT Teidaam : 01 oktober 2018
Vestigingsnr : 00 Verzendsdatum : 25 oktober 2018

Leeftijd	Jongens	Meisjes	Totaal
4 Jaar	2	2	4
5 Jaar	1	0	1
6 Jaar	4	2	6
7 Jaar	4	0	4
8 Jaar	8	3	11
9 Jaar	9	4	13
10 Jaar	12	4	16
11 Jaar	14	5	19
12 Jaar	0	0	0
13 Jaar	0	0	0
14 Jaar	0	0	0
Totaal	54	20	74

stichting **Openbaar**
Onderwijs Bonaire

Pagina 2 van 2

BDO St. Maarten Bonaire

initial for
identification purposes

Rapport van bevindingen inzake jaarrekeningcontrole

Afgegeven ten behoeve van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Aan: De directie en raad van toezicht van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire te Bonaire (Kolegio Rayo di Solo 30GP en Kolegio Strea Briante 30GT)

Opdracht

Naar aanleiding van uw verzoek en zoals vereist volgens het onderwijscontroleprotocol BES 2018, hebben wij de jaarrekening van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire (SOOB) voor wat betreft het boekjaar 2018 gecontroleerd. Voor deze opdracht hebben wij u een opdrachtbevestiging doen toekomen (dd. 15 november 2018), welke door u is ondertekend. In dit rapport treft u een overzicht van de verrichte werkzaamheden en de bevindingen voor wat betreft de rapportage vereisten evenals een overzicht van de geconstateerde en niet gecorrigeerde fouten.

Aard en reikwijdte van de verrichte werkzaamheden

Wij hebben onderzoek verricht met als doel na te gaan of de jaarrekening van Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire conform regeling jaarverslaggeving onderwijs BES het vereiste inzicht geeft. De uitslag van ons onderzoek hebben wij weergegeven in een controleverklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en waarin wij tevens een oordeel hebben gegeven omtrent de financiële rechtmatigheid van de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2018, in alle van materieel belang zijnde aspecten.

Voorts zijn wij nagegaan of de jaarrekening aan de bij en krachtens de wet gestelde voorschriften voldoet en of het bestuursverslag, voor zover wij dat hebben kunnen beoordelen overeenkomstig regeling jaarverslaggeving onderwijs BES is opgesteld en met de jaarrekening verenigbaar is. Onze controleverklaring omvat tevens een oordeel over het bestuursverslag.

Beschrijving tolerantie

Conform het onderwijs controleprotocol BES 2018 geldt een standaard rapportagegrens van 0,1% van de totale publieke middelen. Voor de volgende posten/onderwerpen geldt een specifieke materialiteit (SM) en specifieke rapportagegrens (SR):

1. Afhandelingscorrespondentie voorgaande jaren (0% SM, 0% SR);
2. Verklaring omtrent het gedrag (1% SM, 0% SR);
3. Geormerkte aanvullende subsidies/ bekostiging met een bestedingsverplichting (3% SM, 0% SR);
4. Bezoldiging bestuurders (0% SM, 0% SR).

1. Afhandelingscorrespondentie voorgaande jaren

De schoolleiding heeft aangegeven dat er geen afhandelingsbrief is ontvangen van de Inspectie van het Onderwijs voor wat betreft boekjaar 2017.

2. Verklaring omtrent gedrag

Wij hebben vastgesteld dat er voor twee (2) medewerkers geen verklaring omtrent gedrag aanwezig was. Dit was het geval voor een leerkracht en een klassen-assistent.

3. Geoormerkte aanvullende subsidies/ bekostiging met een bestedingsverplichting

Op grond van de bekostiging/subsidievoorwaarden hebben wij vastgesteld dat de geoormerkte aanvullende bekostiging/subsidie met bestedingsverplichting rechtmatig besteed zijn.

4. Bezoldiging bestuurders

Wij hebben vastgesteld dat er geen bezoldiging aan de raad van toezicht is uitgekeerd gedurende 2018. De schooldirectie geniet wel van een salaris.

5. Overzicht controle fouten

Specifieke bevindingen inzake rechtmatigheid:

In de staat van baten en lasten over 2018 is in totaal voor USD 1.297 opgenomen aan kosten die conform het Onderwijs controleprotocol BES 2018 niet uit de rijksbijdragen betaald hadden mogen worden (verantwoord op grootboek rekeningen 43118 Transportmiddelen).

Echter heeft de school USD 3.213 aan overige opbrengsten verantwoord in 2018. De onrechtmatige kosten zijn dus geheel gedekt door de overige inkomsten.

Er is voor wat betreft boekjaar 2018 sprake van één niet gecorrigeerde controle fout ten bedrag van USD 5.431. Dit is 2019 in de administratie verwerkt.

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Deze rapportage is uitsluitend bestemd voor u en de Dienst Uitvoering Onderwijs van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangezien anderen die niet op de hoogte zijn van het doel van dit rapport, deze onjuist kunnen interpreteren. Wij verzoeken u derhalve de rapportage niet aan anderen te verstrekken zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn gaarne bereid de inhoud van deze rapportage verder toe te lichten.

Curacao, 26 juni 2019

BDO B.V.
namens deze,

M.J. Hildige CPA

Ref: R19.0146/sdw/MI

+

+

Aanbieding Jaarstukken 2018

Dit formulier

De vragen 2 tot en met 4 dienen door of namens het bevoegd gezag ingevuld en ondertekend te worden. De vragen 5 en 6 dienen door de accountant ingevuld en ondertekend te worden.

Opsturen

Het ingevulde formulier vóór 1 juli zenden aan
Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)/OI/Productie 1
Postbus 30205, 2500 GE Den Haag

Meer informatie

ICO/BVH (079) 323 26 66
ICO/VO (079) 323 24 44
ICO/PO (079) 323 23 33

1 Gegevens bevoegd gezag

- 1.1 Naam
- 1.2 Nummer bevoegd gezag
- 1.3 Onderwijssoort

Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire
21.339
P.O.

2 Verplichte jaarstukken

- 2. Geef aan welke verplichte jaarstukken worden ingediend

- Jaarverslag 2018 in enkelvoud losbladig
- Controleverklaring inzake het jaarverslag 2018 in enkelvoud losbladig

3 Verplichte jaarrekeninggegevens

- 3. Geef aan of de verplichte jaarrekeninggegevens ook digitaal zijn aangeleverd

- XBRL

4 Ondertekening door of namens het bevoegd gezag

Door ondertekening geeft u aan dat de ingezonden gegevens juist zijn en in overeenstemming met de gegevens, waarbij de accountant een controleverklaring heeft verstrekt.

- 4.1 Naam
- 4.2 Telefoon en e-mail
- 4.3 Plaats

Soby de Bies
Telefoon
599 717 6380
Bonaire

E-mail
s.debies@stichtingooob.com

- 4.4 Datum en handtekening

28 06 2019

Handtekening

L

J

+

5

Controleverklaring

+

In te vullen door de accountant

5.1 Bevoegd gezag nummer

306P + 306T

5.2 Geef aan welke strekking uw controleverklaring heeft

Getrouwheid

Goedkeurend

Met beperking

Oordeelonthouding

Afkeurend

Beradrukking van (overige) aangelegenheden

Aangepaste tekst in de verklaring over de in het jaaverlag opgenomen andere informatie

Rechtmatigheid

Goedkeurend

Met beperking

Oordeelonthouding

Afkeurend

5.3 Geef aan welke optionele paragrafen in de controleverklaring zijn opgenomen

Materialiteit

Reikwijdte van de groepscontrole

Kernpunten van deze controle

Benoeming

5.4 Geef aan of een verslag van bevindingen ofwel een uitzonderingsrapportage is toegevoegd

Toegevoegd

5.5 In het aangeleverde verslag van bevindingen is melding gemaakt van tekortkoming(en) in zake de volgende onderwerpen:

Aanbesteding

N.V.T

Vermelding op basis van de WNI

Subsidiariteit (mode G)

Continuïteitsparagraaf

Treasurybeleid

Segmentatie

Verklaring omtrent gedrag

Overig

6

Ondertekening accountant

6.1 Naam

M. J. Ildige
St. Maarten
800 St. Maarten

6.2 Plaats

6.3 Kantoor

BDO St. Maarten B.V.
Sparrow Road 4B,
Phillipsburg, St. Maarten
Tel.: 543-0614 Fax: 543-0615
Email: info@bdo.s

6.4 Datum en handtekening

28 06 2019

Handtekening